

Udelenie

cien primátora
mesta
str. 4

Medzinárodný

festival
Amplión
str. 10

Program

Salamandrové dni
2023
str. 13

Oslavy 79. výročia SNP

V pondelok 30. augusta 2023 si pripomenuli položením kytíc pri pamätníku SNP (terasa pri MsÚ) v Banskej Štiavnici

zástupcovia Mesta Banská Štiavnica, zástupcovia Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Banská Štiavnica, žiaci zo ZŠ J. Horáka a občania nášho mesta 79. výročie Slovenského národného povstania. Česť a sláva tým, ktorí položili životy za našu slobodu. V dnešnej dobe je nesmierne dôležité pripomínať si tieto udalosti, keď okolo nás zúri vojnový konflikt, aby sme nezabúdali na krvavú minulosť...

Michal Kríž

Účastníci spomienkových osláv FOTO MICHAL KRÍŽ

13.str.

Na prahu nového školského roka 2023/24

Vážení pedagogickí zbor, milí žiaci, rodičia, spoluobčania!

Dovoľte, aby som svoj príhovor k novému školskému roku začala netradične, poďakovaním. Poďakovaním všetkým našim pedagógom, ktorí ostali verní svojmu povolaniu a sú odhodlaní opäť, po ďalší a už x-tý rok pokračovať vo svojej nenahraditeľnej a vôbec nie jednoduchjej práci.

Vážené panie učiteľky, páni učiteľia.

Je pred Vami začiatok prelomových rokov, kedy naše školstvo vykročí na cestu radosnej práce a vzdelávania. Tak Vám to aspoň sľubujú kompetentní tvorcovia nových štátnych vzdelávacích programov k inovácii školského vzdelávania. My všetci tomu radi uveríme a ja si v súvislosti s tým uvedomujem, že Vás opäť raz čaká náročná „pionierska“ úloha spojená s dotiahnutím reforiem do školskej vzdelávacej a výchovnej praxe. Mnohí ste už tomu aj veno-

vali časť svojich letných prázdnin a Vaše podnety budú inšpiráciou pre ďalších kolegov. Vďaka Vám.

Vážení rodičia.

Sme na prahu nového školského roka, čo samozrejme prináša aj do Vašich rodín zvýšenú mieru povinností a áno, aj stresu. Ale ste rodičia, musíte to zvládnuť a musíte si aj uvedomiť, že škola je síce aj výchovnou, ale predovšetkým vzdelávaciu inštitúciou, a za výchovu nesiete zodpovednosť predovšetkým Vy.

13.str.

Oznam

V dňoch 7.9. až 9.9.2023 sa v Banskej Štiavnici konajú **Salamandrové dni 2023**. Príprava a priebeh podujatia si vyžadujú zmeny v doprave a parkovaní na Námestí sv. Trojice

Štvrtok - 7. september 2023

- od 12:00 – montáž pódia, prejazd povolený s obmedzením

- od 15:00 – umiestnenie predajných stánkov, zákaz parkovania, prejazd povolený s obmedzením

Piatok - 8. september 2023

- od 05:00 - príprava jarmoku, úplné uzavretie Nám. sv. Trojice pre dopravu

Sobota - 9. september 2023

- od 07:00 - príprava jarmoku, úplné uzavretie Nám. sv. Trojice pre dopravu do 21:00 hod.

- od 22:00 - Námestie sv. Trojice opäť otvorené pre dopravu (prejazd i parkovanie povolené)

Ďakujeme za spoluprácu a pochopenie!

MsÚ

Oznam

Informačné centrum mesta Banská Štiavnica oznamuje, že lístky na kultúrne podujatia a koncerty sú v predaji a môžete si ich zakúpiť na Námestí sv. Trojice 1.

Otvorené: Po-Ne: 9.00 – 17.00.

Kontakt: 045/6949653,

ic@banskastiavnica.sk

IC BŠ

INZERCIA

STAVMAT BŠ

STAVEBNINY

STAVMAT Banská Štiavnica, s.r.o.

Predajňa stavebnín
Horná Huta 42
tel.: 0918 624 835

Otváracie hodiny
po - pia: 7:00 - 15:30 hod.
so: 7:30 - 11:30 hod.

KAŽDÚ SOBOTU ZĽAVA 10%

SALAMANDROVÉ DNI

7. - 9. 9. 2023

BANSKÁ ŠTIAVNICA

z programu
primátorky

23.8.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie s PhDr. Michalom Kaliňákom, PhD..
- Zasadnutie mestského zastupiteľstva.

24.8.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účasť na podujatí organizovanom MŽP SR zameranom na ochranu 300 ročných historických vodných kanálov – jarkov v okolí Banskej Štiavnice za účasti ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Daniela Bútora.
- Účasť na zasadnutí prípravného výboru pre zabezpečenie Salamandrových dní 2023.
- Občianske obrady – sobáš.

25.8.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie s Mgr. Tatianou Polákovou z Konzultačného pracoviska Banská Štiavnica Centra právnej pomoci.
- Posledná rozlúčka s občiankou nášho mesta p. Annou Pivarčiovou.

26.8.

- Občianske obrady – sobáš.

28.8.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Redakčná rada VIO TV.
- Redakčná rada ŠN.
- Účasť na oslavách 79. výročia SNP.
- 30.8.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- 31.8.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Príprava mestských osláv – Salamandrové dni 2023.

2.9.

- Občiansky obrad – sobáš.

Viera Lauková

myšlienka
dňa

„Niektorí ľudia cítia dážď. Iní len zmknú.“

Bob Marley

Štiavničania, Štiavnica, médiá a súvzťažnosti

V predchádzajúcich dvoch týždňoch excelovala v médiách hlavne naša primátorka Mgr. Nadežda Babiaková, hlavne v súvislosti ako pokračujú práce na odstraňovaní následkov ničivého požiaru v centre mesta dňa 18.3.

Taktiež viackrát v médiách prezentoval viaceré aktivity EÚ v súvislosti so Slovenskom banskoštiavnický rodák a europoslanec Robert Hajšel. V súvislosti s blížiacimi sa predčasnými parlamentnými voľbami viacero vystúpení mali Exštiavničan Jaroslav Naď, podpredseda strany Demokrati, Ladislav Kamenický, absolvent banskoštiavnického gymnázia pre prípravu študentov na štúdium v za-

hraniči, podpredseda strany SMER-SD a poslanec NR SR banskoštiavnický rodák, sudca JUDr. M. Truban, niekdajší predseda Špecializovaného trestného súdu, ale hlavne Robert Fico, čestný občan nášho mesta, predsedu strany SMER-SD a poslanec NR SR.

4.8. v Rádiu Slovensko o 20.05 bola relácia o Krupine a o tamojšom Múzeu Andreja Sládkoviča.

Dňa **26.8.** RTVS na Dvojke o 20.10 mimoriadne osviežujúco vyznelo poetické pásmo, v ktorom hlavné slovo mali „naše“ niekdajšie excelentné herečky Milka a Magda Vášaryové. Samozrejme témou ich vystúpenia nebolo nič iné, ako ich milovaná Banská Štiavnica.

Ján Novák

Milka a Magda Vášaryové FOTO ARCHÍV ŠN

Deň s komisárkou pre osoby so zdravotným postihnutím

Dňa 27.9.2023 (streda) navštívi Banskú Štiavnicu komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím JUDr. Zuzana Stavrovská.

Jej zameraním je podieľať sa na ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím, podporou a presadzovaním práv priznaných osobám so zdravotným postihnutím medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Cieľom jej pracovnej návštevy bude predstavenie činnosti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím formou prezentácie a stretnutia s predstaviteľmi mesta, odbornou verejnosťou, návšteva zariadení sociálnych služieb, ktoré navštevujú osoby so zdravotným znevýhodnením, ako aj stretnutie so širokou verejnosťou.

Komisárka má za úlohu tiež monitorovanie dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím, presadzovať ich záujmy v spoločnosti, spolupracovať s osobami so zdravotným postihnutím priamo, alebo prostredníctvom organizácií pôsobiacich v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím a konzultovať s nimi veci, ktoré sa ich týkajú, skúmať názory osôb so zdravotným postihnutím a podporovať ich záujem o verejné otázky. Týmto Vás pozývame na stretnutie s komisárkou JUDr. Zuzanou Stavrovskou dňa **27.9.2023, v čase od 15:00 do 17:00 hod., v priestoroch Sociálneho podniku JA life, s.r.o., r.s.p., Pletiarica č. 9, Banská Štiavnica.** Bližšie info Vám poskytneme na tel. č.: 045/6949640, email: eva.greganova@banskastiavnica.sk

Msú

Salamander očami detí

Detská súťaž na tému banícke povesti a rozprávky

24. ročník celoslovenskej súťaže Salamander očami detí

Súťažné kategórie:

- výtvarná - ľubovoľná technika / kresba, grafika, pastel, plastika, maľba, kombinované techniky.

- literárna - poézia, próza v slovenskom jazyku - vlastná tvorba.

- využitie digitálnej techniky v diele - video, ppt prezentácia

Finančná podpora: mesto BS v rámci projektu „Na tvorivých cestách“.

Uzavierka súťaže: 30.9.2023.

Viac informácií, ako aj prihlášku, nájdete na: www.osvetaziar.sk

Príbeh v básni ukrytý

21.9.2023, 17:00, Evanjelický kostol v Banskej Štiavnici

Literárno-hudobný večer, ktorý sa uskutoční na počesť 177. výročia od vydania prvej zbierky Marína od Andreja Sládkoviča.

Pripomenieme si nielen tvorbu tohto romantického autora poézie, ale zoznámime sa aj s tvorbou neprofesionálnych autorov, ktorí nám predvedú ukážky tematicky zamerané na rôzne druhy lásky.

Príďte sa započúvať do romantickej hudby a prezrieť si rôzne vydania Maríny v priebehu rokov.

Finančná podpora: mesto BS v rámci projektu „Na tvorivých cestách“.

Viac informácií ako aj prihlášku nájdete na: www.osvetaziar.sk

POS

Pozvánka

Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok v B. Štiavnici pozýva na **slávnostný šachtág Salamander 2023**, ktorý sa uskutoční **7. septembra 2023 (štvrtok) o 18:00 hod. v hlavnej sále KC BŠ.** Účasť v baníckych a iných uniformách je vítaná! S pozdravom „Zdar Boh!“

Richard Kaňa, predseda spolku

Salsa workshop

23.9.2023

15:30 – 17:30 hod. Banská Štiavnica Príďte sa s nami naučiť tancovať salsa. Stačí dobrá nálada a chuť sa hýbať! Info: +420775402221, +421940364164.

Org.

Na prahu nového školského roka

2023/24

1.str. Nenechávajte prosím na učiteľov (aj keď to už z podstaty svojho povolania robia), aby niesli zodpovednosť za výchovu Vašich detí k ľudskosti, slušnosti, učte k starším. Predovšetkým od Vás sa musia naučiť, že život nie je videohra, že šikana spolužiaka a slabšieho nie je prejavom frajeriny, že pomoc slabšiemu nie je prejav slabosti. Vaše deti prešli v relatívne veľmi krátkej dobe z bezstarostného bezpečného prostredia do pandemickej izolácie,

teraz sú konfrontované so sociálnymi neistotami, vojnou na Ukrajine a je pochopiteľné, že sú z toho často úzkostné a depresívne. Ale to nie je dôvod, aby ste ich nechali žiť v ich „virtuálnom“ svete sociálnych sietí. Prosím, pomáhajte škole a učiteľom a spojte svoje sily v záujme dobra a šťastia svojho dieťaťa.

Milí naši žiaci, študenti.

Je vás väčšina, ktorí sa do školy tešíte – a to je dobré a správne. Škola a učiteľ nie je váš nepriateľ,

dnešné školstvo je už dávno založené na priateľstve, dôvere a porozumení medzi žiakom a učiteľom. Držím vám palce, aby ste prežili pekný nový školský rok, na konci ktorého budete všetci nielen o rok starší, ale vďaka našim pedagógom a vašej vlastnej usilovnosti a dobre využitému talentu aj múdrejší, vzdelanejší a vyrovnaní ľudia so správnym, zdravým názorom na život a svet.

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

Z rokovania MsZ

Primátorka mesta Mgr. Nadežda Babiaková zvolala na 23.8.2023 rokovanie MsZ.

MsZ schválilo:

- program rokovania zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavnici s dátumom 23. august 2023, s doplnením programu v bode rôzne:
- Informatívna správa o žiadosti mesta Miškovec o partnerstvo
- Zriadenie vecného bremena na vodovodnú prípojku Ul. SNP so zmenou poradia prerokovaných bodov, a to bod č. 19 – Správa o financovaní Mestských kúpeľov – plavárne v Banskej Štiavnici bude zaradený za bod č. 8, nasledujúce body budú prečíslované,
- návrhovú komisiu v zložení: Š. Mičura, predseda komisie, JUDr. D. Lukačka, člen, Mgr. M. Pál, člen,
- Výročnú správu ku konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2022,
- Plnenie rozpočtu mesta Banská Štiavnica za I. polrok 2023,
- Návrh na rozpočtové opatrenia č. 4/2023,
- Správu o financovaní Mestských kúpeľov – plavárne v Banskej Štiavnici,
- Návrh na vyradenie majetku,
- Rozbor hospodárenia TS, m. p., Banská Štiavnica za I. polrok 2023,
- Prerozdelenie časti finančných prostriedkov z dobrovoľnej zbierky Odstraňovanie následkov ničivého požiaru v Banskej Štiavnici pre DHZ, ocenené Cenou primátora mesta,
- Návrh zápisu do kroniky mesta za rok 2022,
- Informatívnu správu o žiadosti

mesta Miškovec o partnerstvo,
- Zriadenie vecného bremena na vodovodnú prípojku Ul. SNP.

Majetkové veci mesta:

- a)** Prevod pozemku C KN 5582/1 v k. ú. Banská Štiavnica, Ul. Antolská pre SAD ZV,
- b)** Námietať voči kúpnej cene za prevod pozemkov, Ul. Na Zigmund šachtu,
- c)** Námietať voči kúpnej cene za prevod pozemkov, Ul. J. I. Bajzu,
- d)** Prevod pozemkov parc. č. C KN 4461/2 a 4461/3 v k. ú. Banská Štiavnica – Ul. M. Hattalu,
- e)** Prevod pozemku parc. č. C KN 869/5 v k. ú. Banská Hodruša,
- f)** Kúpa pozemku Srnčia ulica,
- g)** Zámena pozemkov v k. ú. Banská Štiavnica, Ul. Na Matej štôľňu,
- h)** Uzatvorenie zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena v prospech SSD, a.s. Žilina – Ulica L. Exnára
- i)** Uzatvorenie zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena, Banky,
- j)** Zámer na prevod pozemku v k. ú. Banská Štiavnica, Ul. J. Jesenského BŠ,
- k)** Zámer na prevod časti pozemkov v k. ú. Banská Štiavnica, Ul. SNP,
- m)** Prevod časti pozemku parc. č. C KN 4470/4, Ul. SNP,
- n)** Zámer na prevod časti pozemku v k. ú. Banská Štiavnica – Ul. SNP,
- o)** Zámer na prevod časti pozemku parc. č. C KN 1513 v k. ú. Banská Štiavnica – Ul. Horná Huta,
- p)** Zámer na prevod pozemkov v k. ú. Banská Štiavnica, Ul. Obrancov mieru,
- q)** Prevod spoluvlastníckeho podie-

lu na pozemkoch, Ul. Kutnohorská, r) Kúpa pozemkov Ul. Trate mládeže.

MsZ neschválilo:

I) Zámena pozemkov v k. ú. Banská Štiavnica, Ul. Vodárenská.

MsZ uznieslo sa:

- na VZN Mesta Banská Štiavnica č. 3/2023 o miestnom poplatku za rozvoj,
 - na Dodatku č. 3 k VZN č. 1/2012
 - Prevádzkový poriadok pohrebísk v meste Banská Štiavnica.
 - MsZ vzalo na vedomie:**
 - kontrolu plnenia uznesení zo zasadnutia mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavnici, konaného dňa 21. júna 2023,
 - Správu o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra za I. polrok 2023,
 - Verejné ocenenie osôb podľa VZN mesta Banská Štiavnica č. 2/2009 Štatút mesta Banská Štiavnica (viac str.4),
 - Informatívnu správu o príprave Salamandrových dní 2023,
 - Informatívnu správu zo zasadnutia VZ spol. Bytová správa, s. r. o.,
 - Informatívnu správu zo zasadnutia VZ spol. Nemocnica Banská Štiavnica, a. s.,
 - Správu o zahraničnej služobnej ceste primátorky mesta,
 - Správu o činnosti a financovaní Stavebného úradu Banská Štiavnica.
- Po prerokovaní všetkých bodov primátorka mesta rokovanie MsZ ukončila.
- Kompletné uznesenia z MsZ sú zverejnené aj na www.banskastiavnica.sk

Spracoval: Michal Kríž

Ďakujeme tým, ktorí pomáhajú...

V súvislosti s požiarom, ktorý zasiahol naše mesto 18.3.2023 zriadilo Mesto Banská Štiavnica transparentný účet na účely dobrovoľnej zbierky s názvom Odstraňovanie následkov ničivého požiaru v Banskej Štiavnici.

Touto cestou by sme sa veľmi radi poďakovali všetkým, ktorí prispeli akoukoľvek sumou. Vybierané finančné prostriedky budú postupne rozdelené pre všetkých vlastníkov poškodených objektov. Doteraz do zbierky prispelo mnoho jednotlivcov – obyvateľov, návštevníkov, milovníkov Banskej Štiavnice, radi by sme sa osobitne poďakovali všetkým tým, ktorí doteraz prispeli ako aj mestám, organizáciám, firmám a jednotlivcom. 12.7.2023 bolo prerozdelených z účtu zbierky **110 000€** pre vlastníkov objektov: **Banka lásky, Radničné nám. 18 (Ján Majšniar, Ing. Igor Brossmann)- 50 000€, Pizzeria Black M, Nám. sv. Trojice 2 (Slavomír Adamský, Adriana Páleníková)- 20 000€, Ružový dom, Dolná Ružová 1 (Ing. Boris Kekeši, MUDr. Dana Kekešiová)- 20 000€, KC Eleuzína, Horná Ružová 1 (MVDR. Adam Gajdušek)- 20 000€.**

Mesto Banská Štiavnica prijatím Uznesenia č.110/2023 na MsZ zo dňa 23.8.2023 prerozdeleno **12 600€** pre dobrovoľné hasičské zbory, ktoré sa značným spôsobom podieľali na zneškodnení požiaru a následnom odstraňovaní jeho priamych následkov, nasledovne:

- **po 700,- €: DHZ Banská Štiavnica, DHZ mesta BŠ – Štefultov, DHZ Žiar nad Hr., DHZ Nová Baňa, DHZ Zvolen, DHZ Žarnovica, DHZ Hliník/Hr., DHZ Prencov, DHZ Ilija, DHZ Sv. Anton, DHZ Baďan, DHZ Dekýš, DHZ Podhorie, DHZ Hont. Nemce, DHZ Sklenené Teplice, DHZ Št. Bane, DHZ Kozelník, DHZ B. Studenec.**

Stav finančných prostriedkov na účte k 31.8.2023: 281 592,46 €.

Dobrovoľná zbierka je ešte stále otvorená a kto má záujem, môže prispieť na číslo účtu: SK54 0200 0000 0047 6069 8059 Ďakujeme!

MsÚ

Hubertovská

Kvapka krvi už tradične patrí medzi sprievodné podujatia osláv Dní svätého Huberta. Srdečne pozývame čitateľov novín zapojiť sa do 12. ročníka Hubertovskej kvapky krvi. Odber krvi sa uskutoční **2. septembra (sobota od 7.30 - 11.00 hod.) v kaštieli**, vstup z parku. Každý, kto daruje krv dostane vstupenku na podujatie Dni svätého Huberta a porciu guláša.

MsA

Oznam

ORHaZZ v ZH vyhlasuje čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru na lesných pozemkoch a v ich ochrannom pásme (50 m od hranice lesného pozemku) v územnom obvode okresov ZH, ZC a BŠ **od 25.8.2023 od 7,00 hod.** do odvolania.

Ivan Pružina, riaditeľ

INZERCIA

služby

■ Kaderníctvo Salón Na hlavu ponúka trichologické ošetrenia: rieši problémy s psoriázou, seboreou, vypadávaním vlasov, zvýšeným kožným mazotopom. Ale aj detox vlasov, strih, farbenie a styling dámsky, pánsky a detský. Salón Na hlavu, Pletiariska 1.1A, tel.č.: 0902521366

práca

■ Prijmem administratívnu pracovníčku na celý, alebo čiastočný úväzok, možnosť pracovať aj cez víkendy, tel.č.: 0907 829 379

Udelenie cien mesta Banská Štiavnica

Mestské zastupiteľstvo na svojom riadnom zasadnutí dňa 23. augusta 2023 Uznesením č. 109/2023 podľa VZN Mesta Banská Štiavnica č. 2/2009 v znení Dodatku č. 1 a Dodatku č. 2 - Štatútu mesta Banská Štiavnica vzalo na vedomie:

udelenie v zmysle §17 Cenu primátora mesta:

Ministerstvu obrany SR

Odôvodnenie: Dňa 18. 3. 2023 vypukol v historickom centre mesta požiar, ktorý zachvátil niekoľko objektov na Námestí sv. Trojice, Radničnom námestí a Hornej a Dolnej Ružovej ulici. Požiar hasili profesionálne a dobrovoľné hasičské zbory z banskoštiavnického okresu, aj banskobystričského kraja od dopoludnia až do neskorých nočných hodín. Rozsiahly požiar, ktorý poškodil 7 objektov hasili s nasadením všetkých kapacít a síl. Okrem uvedených pomáhali pri likvidácii požiaru a jeho následkov, ako aj pri zabezpečovacích a záchranných prácach aj členovia Ozbrojených síl SR. V Banskej Štiavnici strávili v provizórnych podmienkach 6 dní. Ich aktívny, ľudský a zároveň profesionálny prístup viedol k eliminácii škôd zapríčinených ničivým požiarom v historickom centre nášho mesta a k rýchlemu zahájeniu zabezpečovacích prác a záchrane hmotného i nehmotného dedičstva v lokalite svetového dedičstva UNESCO.

Dobrovoľnému hasičskému zboru Banská Štiavnica,

Dobrovoľnému hasičskému zboru mesta Banská Štiavnica - Štefultov,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Žiar nad Hronom,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Nová Baňa,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Zvolen,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Žarnovica,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Hliník nad Hronom,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Preňčov,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Ilija,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Svätý Anton,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Baďan,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Dekýš,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Podhorie,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Hontianske Nemce,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Sklené Teplice,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Štiavnické Bane,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Kozelník,

Dobrovoľnému hasičskému zboru Banský Studenec

Odôvodnenie: Dňa 18. 3. 2023 vypukol v historickom centre mesta požiar, ktorý zachvátil niekoľko objektov na Námestí sv. Trojice, Radničnom námestí a Hornej a Dolnej Ružovej ulici. Požiar hasili profesionálne a dobrovoľné hasičské zbory z banskoštiavnického okresu, aj banskobystričského kraja od dopoludnia až do neskorých nočných hodín. Rozsiahly požiar, ktorý poškodil 7 objektov hasili s nasadením všetkých kapacít a síl. Bola to nes-

mierne náročná úloha vzhľadom na terén, náročnosť dostupnosti hasenia striech a interiérov objektov, ako aj veterne počasie a ďalšie objektívne prekážky, ktoré pri hasení požiaru museli prekonať. Ich aktívny, ľudský a zároveň profesionálny prístup viedol k eliminácii škôd zapríčinených ničivým požiarom v historickom centre nášho mesta a k rýchlemu zahájeniu zabezpečovacích prác. Ničivý požiar napriek všetkému zlému ukázal, že v našom kraji máme množstvo profesionálnych, srdečných a angažovaných ľudí, ktorí neváhajú poskytnúť pomoc, vtedy keď je to potrebné.

Stalo sa už tradíciou, že ceny mesta sa odovzdávajú na slávnostnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Kostole sv. Kataríny, počas konania mestských slávností Salamandrové dni. Tento rok tomu bude rovnako, v piatok 8. septembra o 12:00 hodine v Kostole sv. Kataríny si ocenení prevezmú ceny mesta ako výraz vďaky a uznania za ich prácu v prospech nášho mesta a spoločnosti.

MsÚ

15. stretnutie

banských miest a obcí Slovenska v Jelšave

Delegácia z Banskej Štiavnice sa dňa 26.8.2023 zúčastnila 15. stretnutia banských miest a obcí Slovenska v Jelšave.

Spolu s ostatnými delegáciami bola prijatá primátorom mesta Jelšava Ing. Milanom Kolesárom, zúčastnila sa slávnostného sprievodu mestom Jelšava. Na slávnosti v priestoroch Koháriovského kaštieľa odovzdal zástupca primátorky mesta Mgr. Peter Ernek pu-

tovnú zástavu stretnutia primátorovi mesta Jelšava. Mgr. Henrieta Godová, poverená zastupovaním prednostky MsÚ odovzdala primátorovi mesta Jelšava Barborské svetlo.

14. stretnutie banských miest a obcí Slovenska sa minulý rok uskutočnilo v Banskej Štiavnici, spolu so 17. stretnutím európskych banských miest, ktoré sa konalo počas Salamandrových dní 2022.

MsÚ

Príhovor viceprimátora mesta FOTO ARCHÍV MsÚ

Exteriérová galéria súčasnej sochy

zdobí Arborétum Kysihýbel pri Banskej Štiavnici

Vlnoobjekt je týždenný workshop malby a súčasnej sochy, ktorý od roku 2022 každoročne spolu organizujú OOCR Región Banská Štiavnica, OZ Vlnoplocha a výtvarník a sochár Andrej Šoka.

Umelci počas 10 dňového pobytu v nádhernom priestore banskostiavnického Arboréta Kysihýbel vytvoria obrazy a sochy na vopred stanovenú tému, ktoré putujú na vernisáž a výstavu do Galérie Jula Bindera v Banskej Štiavnici. Konečným cieľom je však vytvorenie Exteriérovej galérie súčasnej sochy v Arboréte Kysihýbel. Tá vzniká aj s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja.

Igor Kuhn, výkonný riaditeľ OOCR Región Banská Štiavnica: „Arborétum v Kysihýbli vzniklo v roku 1900 pri slávnej banskostiavnickkej Akadémii. Je v ňom asi 300 druhov stromov a kríkov z celého sveta, vrátane sekvojí. Je to nádherné miesto na prechádzku, oddych a poznanie iba pár minút od Štiavnice. Naším zámerom je lepšie ho predstaviť širšej verejnosti. Drevené sochy rozmiestnené medzi stromami, na lúke, či pri rybníčku robia Arborétum ešte príťažlivejším. Za desať rokov tam budeme mať do 50 sôch.“

Andrej Šoka, výtvarník a spoluorganizátor bližšie informuje: „Vlno-

objekt 2023 prebehol od 14. júna do 25. júna v Arboréte Kysihýbel. Po 1. ročníku v roku 2022 so širšie nastavenou témou Recyklácie priniesol tento ročník tému Domov, chápanú široko ako metaforu príbytku, pocitu istoty, domova, koreňov, planéty ako miesta nášho prežívania a podobne. Podujatie komunikuje aktuálne princípy tvorby, súčasnej spoločensko-politické témy a širšie kontexty, pričom pracuje s princípmi site specific a land art tvorby s využitím lokálnych zdrojov, ako je napríklad kalamitné drevo a vytvorené sochy, či objekty vracia do ich pôvodného prostredia.“ Slávnostného otvorenia galérie sa zúčastnil aj podpredseda Banskobystrického samosprávneho kraja Mikuláš Pál: „Sme radi, že sme mohli prispieť k vzniku galérie sôch v Kysihýbli. Už návšteva samotného lesoparku je zážitkom, ozdobený sochami sa ešte viac ponúka ako verejný priestor, v ktorom sa snúbi prírodné prostredie s umením. Budem veľmi rád, ak si návštevníci regiónu prídajú návštevu tohto jedinečného miesta medzi tipy na výlety v okolí Banskej Štiavnice.“

Ludovít Kaník, podpredseda OOCR a iniciátor myšlienky vzniku podujatia Vlnoobjekt, uviedol: „Sochy zdobia aj verejné priestory v centre mesta Banská Štiavnica, kde slúžia ako „pozvánka“ do Exteriérovej galérie v Kysihýbli. Návštevníci sa na ne pýtajú, zaujíma ich príbeh sôch i umelcov,

ktorí ju vytvorili. Takto dokážeme exteriérovú galériu Vlnoobjekt propagovať prakticky celoročne.“

Exteriérová galéria vznikla v širokej spolupráci viacerých subjektov: Národného lesníckeho centra, Mestských lesov Banská Štiavnica, Hotela Grand Matej, Galériou J. Bindera, firmou Modify a Comex a ďalších. Finančne na ňu sumou 4000 Eur prispelo Ministerstvo dopravy SR, Banskobystrický samosprávny kraj sumou 11 400 Eur, prvý ročník podporil aj Fond na podporu umenia.

OOCR RBŠ

kam v BŠ
a okolí?

1.-30.9. 24. ročník celoslov. súťaže Salamander očami detí, Vernisáž a udeľovanie cien bude 9. októbra 2023 v priestoroch Ruinbaru, Nám. sv. Trojice 5, BŠ, 9.00.

1.9. Banický deň (doobedie pre rodiny s deťmi), Športový areál obce Hodruša-Hámre, 10.00-13.30.

1.-2. a 5.-9.9. Haraburdy - Bazár (ne)potrebných vecí. Kammerhof- Dielnička, Kammerhofská 2, BŠ, 10.00-16.00.

1.9. Koncert: Hex pre Ďuďa, lístky na ticketlive.sk a predpredaj.sk, Amfiteáter, Novozámocká 20/a, BŠ, 19.00.

2.9. Dni sv. Huberta, Múzeum vo Sv. Antone, Sv. Anton 291, 7.30 – 16.00.

2.9. Bežecké preteky: Behaj lesmi, Viac info na www.behajlesmi.sk, H. Roveň, BŠ, 9.00.

2. a 9.9. Sprevedzanie: Príbehy zo židovskej Štiavnice (90 min.), Žid. cintorín pod Novým zámkom, BŠ, 9.30.

2. a 9. Hudba a špeciality pečené na grile a v peci, Terasa u Blaškov, Počúvadlianske jazero 75, BŠ, 18.00 – 22.00.

2.9. Prednáška: Peter Takáč - Slavoj Žižek a formy viery v ére cynizmu, Eleuzína, H. ružová 1, BŠ, 18.00.

2.9. Koncert: Billy Barman & Dievčatá zo SLUKU, lístky na ticketlive.sk a predpredaj.sk, Amfiteáter, Novozámocká 20/a, BŠ, 20.30.

5.-9.9. Salamander v múzeu, viac info na www.muzeumbbs.sk, Rôzne lokality múzea (Kammerhoff/Kammerhofská 2, Banské múzeum v prírode a pod.), BŠ, 10.00.

7.-9.9. Salamandrové dni, centrum B. Štiavnice, 16.00.

9.9. Salamander na Bani Starovšechsvätých, nahlasovanie vopred na hodrusskehlbiny@slovenskabanska.sk, Baňa Starovšechsvätých, Hodruša-Hámre 786, 9.00-16.00

9.9. Podsitnianske dni hojnosti: Tradície našich predkov, Nám. v obci Baďan, 12.00-18.00. Zmena programu vyhradená!

OOCR Región Štiavnica

citát

„Mnoho ľudí zmešká malé šťastie, lebo čaká na veľké.“

Vladimír Poprac

Pearl S. Buck

„Šmintonínsky pút“

Banská Štiavnica. Šmintonín-Horná Resla 15. augusta 2023.

Príhovor Vladimíra Popraca: Dôstojný pán farár - dekan, náš nový duchovný otec, Mgr. Norbert Ďurdík. V živote každej farnosti nastane chvíľa, keď do farnosti zavíta nový kňaz. Tá chvíľa nastala práve v tieto dni, aby ste ako dobrý pastier, priviedli zverené stádo do košiara Božieho. Veríme, že Vašou prívetivosťou a obetavou prácou si získate dôveru našich sŕdc a našu vernosť. Aby táto Vaša služba mohla byť účinná a prinášala aj Vám radosť, je potrebná vzájomná dôvera a spolupráca. My Vás vítame s týmto postojom dôvery a prosíme Vás, aby ste aj Vy dôverovali nám a prijímali nás v duchu lásky aj napriek našim slabostiam a nedostatkom. Prajeme Vám na

vašej kňazskej ceste života hojnosť Božích milostí, zdravia a sily, aby ste sa medzi nami cítili dobre, aby ste si mohli časom povedať, že tvoríme jednu veľkú rodinu. Nielen tú cirkevnú rodinu, ale aj rodinu, ktorú spája puto priateľstva, dôvery a vzájomnej úcty a podpory. Hrejivý pocit stálej Božej pomoci a Jeho ochrana nech Vás sprevádza každým dňom a Jeho Prozreteľnosť a dobrota nech bdie nad Vaším životom. Do svojich modlitieb zahrňame aj Vaše sväté túžby, snahy a plány, ktoré chcete uskutočniť v našej farnosti.

Zo srdca Vám všetci želáme požehnanie z neba, pomoc Matky Božej. Ešte raz Vás úprimne vítame medzi nami. Pán Boh nech zehná Vás a Vaše kroky a Vy zehnajete nás. Pochválen buď Ježiš Kristus.

Denný letný tábor 2023

v Špeciálnej základnej škole

V dňoch 3.7.2023-10.7.2023 bol Špeciálnou základnou školou v Banskej Štiavnici organizovaný už po deviaty krát „Denný letný tábor“ pre žiakov Špeciálnej základnej školy v Banskej Štiavnici, ich súrodencov ale aj pre žiakov a deti z neúplných rodín, z rodín zo sociálne znevýhodneného prostredia a rómskych rodín.

V tomto roku bol zrealizovaný jeden turnus Denného letného tábora pod pedagogickým dozorom PhDr. Jozefa Kalla a Mgr. Miroslavy Gregušovej. Deti sa do tábora nahlásili podľa záujmu rodičov. Tábor bol pre rodiny s deťmi bezplatný. Bol realizovaný s podporou Mesta Banská Štiavnica, za čo Mestu Banská Štiavnica patrí veľké poďakovanie a Špeciálnej základnej školy v Banskej Štiavnici.

Program aktivít a ich časový harmonogram bol vytvorený v závislosti od veku detí a počasia. Deťom bolo umožnené zažiť niečo neopakovateľné a nahliadnuť aj tam, kde by sa možno nikdy nedostali. Tábor mal aj socializačný charakter.

V tábore mali deti zabezpečenú stravu a pitný režim. Strava pozostávala z raňajok, ktoré boli v škole a obedov, ktoré boli v reštauráciách. Išlo tu aj o to, aby deti zažili atmosféru reštaurácie, aby videli priestory reštaurácie, spôsoby stolovania, správanie sa hostí v reštaurácii, úpravu stolov pred podávaním jedla ale aj samotnú obsluhu. Tu si žiaci trénovali aj finančnú gramotnosť. Navštívili sme Nový zámok v Banskej Štiavnici, Starý zámok v Banskej Štiavnici, urobili sme si výlet k jazeru Klinger, Kúpalisko v Žiari nad Hronom – kde sa deťom najviac páčili tobogany a Kúpalisko v Sklených Tepliciach. Deti v tábore maľovali, hrali sa, súťažili, spievali a hlavne sa zabávali a užívali si prázdninové dni. V tábore nás zastihli aj dni, kedy bolo chladné počasie, tak tento čas sme využili na rôzne hry, súťaže, tematické kreslenie, športové aktivity, diskotéku, pozranie filmov, piesní a pod.

Na konci tábora bol tábor vyhodnotený a deti boli odmenené vecnými cenami, ktoré sa im veľmi páčili a potešili sa im. Každé dieťa dostalo CD s fotodokumentáciou celého tábora.

Jozef Kallo, ŠZŠ

Nakrúcanie seriálu v našom meste

V našom meste a okolí sa nakrúcal nový švédsky vojnový seriál pod názvom „A life's worth“.

Nakoľko sa väčšia časť seriálu nakrúcala v ZŠ J. Horáka, opýtali sme sa na samotný priebeh a realizáciu nakrúcania riaditeľa školy Mgr. Jána Maruniaka:

„Producenti zo Švédska a Litvy, ktorí produkujú seriál o vojnovom konflikte v bývalej Juhoslávii v 90. rokoch, hľadali lokalitu, ktorá by bola vhodná na spracovanie danej témy. V spolupráci so slovenskou produkciou sme oslovili mesto Banská Štiavnica a následne ich pani primátorka nasmerovala do našej základnej školy. Po obhliadkach a prípravách počas mesiacov apríl-máj sa producenti rozhodli, že im naša lokalita vyhovuje a chcú u nás nakrúcať. Nakrúcanie neprebíha len v ZŠ Jozefa Horáka, ale aj na rôznych ďalších lokáciách v okolitých obciach. Celý štáb pracuje v našej škole od 14. júla do 31. augusta. Samotné nakrúcanie v areáli školy trvalo jeden týždeň od 14.-19. augusta. Ostatné dni tu pracuje filmová produkcia, ktorá zabezpečuje ďalšie nakrúcanie v ostatných lokalitách. Zároveň sú u nás uložené kostýmy a prebiehajú tu kostýmové skúšky. Na základe nájomných zmlúv je jasne deklarovaný termín prenájmu a spôsob navrátenia priestorov do užívania školy.

Vážení rodičia, milí žiaci!

Nemusíte sa obávať, škola je už dnes 21. augusta pripravená na výchovno-vzdelávací proces. V piatok 19. a 20. augusta zlikvidovali väčšiu časť produkcie, jedine v telocvični sú umiestnené kostýmy, ktoré sa budú odvíjať na budúci týždeň. Následne nastúpi veľká upratovacia firma, ktorá ešte raz prejde celý areál, ktorý sa používal a dal do pôvodného stavu, a preto môžem zodpovedne povedať a prehlásiť, že ZŠ otvorí nový školský rok 2023/24 4. septembra o 8:00 na školskom dvore. Tešíme sa na Vás a pevne verím, že celý školský rok bude úspešný. Zároveň sa tu vytvorili podmienky

pre ďalšie vstupy filmových štábov do Banskej Štiavnice, ktorá ich veľmi oslovila, páči sa im prostredie, ľudia a ich prístup, pomoc zo strany mesta, od TS, m.p., MsPo a taktiež prístup, ktorý zažili v našej ZŠ. Aj takýmto spôsobom sa tiež zviditeľnilo naše mesto, podporil sa domáci cestovný a turistický ruch. Dôkazom toho sú i Ďakovné listy a písomné vyjadrenia v školskej kronike.“

Vyjadrenia produkcie a štábu:

„Ďakujeme, že ste nám umožnili reprezentovať Vašu školu vo švédskom seriáli pod názvom: „A life's worth“. Vaša podpora a pomoc boli pre tento projekt veľmi prospešné. Škola a mesto nás srdečne privítali a prezili sme niekoľko týždňov, na ktoré budeme navždy spomínať. Ďakujeme Vám - s veľkým rešpektom.“ Producent UK/SE

„Ďakujeme Základnej škole Jozefa Horáka za jej pohostinnosť!“ Kilpinen

„Ďakujeme, že ste nám umožnili natočiť náš veľmi dôležitý príbeh vo Vašej krásnej škole. Chodby sú vyzdobené veľmi krásnymi umeleckými dielami, na ktoré sme sa všetci radi pozerali.“ S pozdravom Maxwell Cunningham

Za slovenskú produkciu mee a štáb z BA: „Ďakujeme!!! Bol nám u Vás veľmi dobre a veríme, že v príbehu Vaša škola zahrá krásne. Radi sa vrátíme aj nabudúce. Pán riaditeľ, vážime si Vašu pomoc aj všetku podporu.“ Tatiana Lutherová

Za rozhovor poďakoval

Michal Kríž

Letný tábor pre deti zo Šobova

Osemdňový denný detský tábor pre tridsať detí zo Šobova sa uskutočnil v termíne od 9.-16. júla 2023, v Banskej Štiavnici v priestoroch centra Banská St a nica.

Dobrovoľníci z občianskeho združenia Ďakujem- „Palikerav“ spolu s organizátorom tábora (Slovenské literárne centrum) deťom pripravili bohatý program. Deti sa zúčastnili literárnej besedy s prekladateľmi severských jazykov a súťažili o knižky. Navštívili neďaleké ZOO, kde si pozreli výcvik psov, pernaté dravce, krokodíla, či opice. Deti boli nadšené z koncertu formácie Hills Bros a tešili sa aj predstaveniu bábkového divadla. V provizórnom kine sledovali film, nechýbalo ani záverečné tanečné vystúpenie a diskotéka.

Deti zo Šobova na letnom tábore FOTO ARCHÍV AUTORA

Deti boli nesmierne vďačné, tábor si užili a keď nastal posledný deň, prišlo im ľúto, že už je koniec. Zážitky na celý život budú mať nielen deti, ale aj samotní organizátori a dobrovoľníci.

Tábor sa uskutočnil v rámci projektu Mesiac autorského čítania 2023 v Banskej Štiavnici a v Bratislave, financovaného z Grantov EHP a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Monika Nagyová

Rezidenčné pobyty Trojica Air

Slovo má... Andrej Zmeček.

V Banskej Štiavnici pôsobia prekladateľky a prekladatelia, ktorí tu trávia štipendijný pobyt a pracujú na preklade diel slovenských autoriek a autorov do cudzích jazykov. Rezidenčné pobyty Trojica Air v tomto roku realizuje Slovenské literárne centrum v spolupráci s Mestom Banská Štiavnica, a preto by sme radi predstavili a prezentovali tento spoločný projekt. V júli na mesačný rezidenčný pobyt nastúpil Andrej Zmeček (16. 7. - 15. 8.), ktorý prekladá knihu Ivany Gibovej „*Eklektik bastard*“. Položili sme mu 3 otázky:

Ako sa Vám pracuje na preklade knihy počas pobytu Trojica Air?

A. Z.: Výborne. Domnievam sa, že Banská Štiavnica je na podobný typ činnosti ako stvorená. Môžete si vybrať, či deň strávite v osamelej koncentrácii, alebo sa podľa potreby vydáte do prírody, či medzi ľuďmi, ktorých tu je po koronovom výpadku zase dostatok. Letný termín navyše ponúka množstvo pozoruhodných kultúrnych podujatí, stretol som tu i veľa známych a priateľov, ktorých som nevidel roky. A Rubigall spolu s knižnicou a rezidenčnými priestormi sú na perfektnom mieste, z ktorého je všetko, čo človek potrebuje, na dosah.

Čo je na preklade najťažšie a čím Vás táto práca naplňuje?

A. Z.: Prekladať do nie materinského jazyka je vždy veľké dobrodružstvo, v tomto prípade s nejasným koncom. Odvážil som sa na to pre-

dovšetkým preto, že slovenský originál je precízne prepracovaný textom, vlastne komplexne „*na-komponovaný*“ knižným artefaktom, s množstvom jazykových, grafických, a aj polygrafických detailov. Čítal som ho niekoľko krát, a ako to už býva, až pri preklade si na niektorých miestach uvedomujem filigránsku drobnokresbu, duchaplné kalambúry a slovné hračky, ani nehovoriac o mnohorakom využití nárečových prvkov a mestského žargónu v rôznych mutáciách. Toto bude iste najtvrším orieškom; ale smerom k tomu naplňaniu – práve to ma na tejto „*práci*“ najviac zaujíma. A domnievam sa, že dôkladné navnímanie slovenského textu, všetkých, i skrytých vrstiev a významov je nevyhnutným predpokladom pre kvalitný preklad, v ktorom sa toho stratí, splošti či pomení čo najmenej, a zachová sa aj výnimočný tok jazyka, ktorý vo svojej autentickosti a spontaneite ukrýva sofistikovaný prístup autorky – vrátane komiksových a, povedzme,

ilustračných kresieb, ktoré sú jeho súčasťou. Pravdaže, tu bude veľmi podstatný tvorivý príspevok „*tandemistu*“ prekladu, možno v tomto prípade i viacerých, pre ktorých je nemecký jazyk ich prvým jazykom a ktorí budú schopní (i ochotní) pomôcť „*doladiť*“ ho tým najlepším možným spôsobom.

Máte čas pri pobyte spoznať aj naše mesto a kde všade ste už boli?

A. Z.: Štiavnicu poznám, teda aspoň širšie historické centrum. V polovici osemdesiatych rokov minulého storočia som pre kamaráta, ktorý študoval architektúru, fotografoval vybrané budovy na Námestí svätej Trojice a v príľahlých uličkách, a pamätám si, ako vtedy väčšina – prevažne opustených domov vyzerala. Z tohto pohľadu sa zmenilo veľa k lepšiemu, samozrejme. Toto unikátne mesto má dobrú vlastnosť – napriek postupným rekonštrukciám, kapitalizovanej „*zaluštenosti*“ a istej džentriifikácii si stále zachováva silnú atmosféru, plnú pozoruhodnej histórie a svojskej veľkoleposti. Nikdy som tu však nebol takto dlho, a teda vďaka rezidenčnému pobytu, a dielu, ktorým sa zaoberám, spoznávam aj úplne nové miesta – snažím sa chodiť všade, kde sa dá, pešo, čo je nielen pre zdravie, ale aj pre poznávanie to najvhodnejšie riešenie. Napríklad minulý týždeň som neskoro po polnoci pozeral na mesiac v splne od príkladne zrekonštruovanej Piargskej brány. Úchvatné.

Za rozhovor poďakoval

Michal Kríž

Folklórny festival

Podsitiňianske dni hojnosti

Folklórny ľudový festival zameraný na návrat k ľudovým zvykom a tradíciám. XXII. ročník sa bude konať **9.9.2023 so začiatkom o 12:00 hod.**, pod názvom: „*Tradicie našich predkov*“. Ochutnať môžete kačacinu s lokšami, lokše s masťou, guláš z diviny, grilované klobásy, pečené prasa, páranice, langosy, koláče a pagáče našich šikovných gazdiniek a domácu pálenku. Počas festivalu vystúpia: FS Detva a DFS Ratolesť (program pri 50. výročí FS Detva pod názvom „*Kolobeh života*“), Vlasta Mudríková – heligonkárika a speváčka, Štefo Hruštinec – zabávač, spevák, imitátor, FS Vatra a FS Vatra seniori Tlmače, od 19.00 pred krčmou u Jana brata – Santovská muzika. Obdivovať môžete prácu a diela tradičných remeselníkov a výrobky regionálnej značky „*Hont*“, ich výrobky si môžete aj zakúpiť. Navštíviť môžete ľudovú izbu zameranú na tradičné odievanie, Hospodárske múzeum a Románsku rotundu (Evanjelickej a.v. kostol). Pre deti máme pripravený skákací hrad, tvorivé dielne a o 15.30 hod. sa môžu zabaviť s Romanom Mihálkom.

Vstupné na podujatie: 2,- €

Obec Baďan

Záujem o spoluprácu

V prípade, že sa chcete zapojiť do projektu Pracovný album k projektu dokumentácie a prezentácie dejín textilného priemyslu v Banskej Štiavnici, alebo máte záujem o spoluprácu so SBM pri dokumentácii činnosti iných priemyselných podnikov, **bližšie info-Vám podá:** PhDr. Daniel Harvan, kurátor fondu Novšia história, Slovenské banské múzeum, Kammerhofska č. 2, 969 01 B. Štiavnica, historik@muzeumbanskas.sk, 045-694 94 70, 0907 292 651.

SBM

Nové lavičky na jazere

Dňa 3.8.2023 na Počúvadlianskom jazere bolo osadených 8 ks nových lavičiek a to na pláži a 2 ks lavičiek bolo zrekonštruovaných.

Lavičky boli osadené priamo na pláži ako aj v okolí pred reštauráciou U starej Blaškovej a na poloostrove v blízkosti hotela Topky, ktorí návštevníci často využívajú na vyhlídky a fotografovanie samotného jazera. Lavičky boli osadené aj vďaka úzkej spolupráci Technických služieb, m.p., s Mestskými lesmi, s.r.o.. Riaditeľ Mestských lesov, m.p., Ing. Slavomír Kicko po oslovení promp-

Drevené lavičky okolo jazera FOTO ARCHIV MSL, S.R.O.

ne dodal už napílené drevo - guľatiny pod lavičky a napílené polguláče na sedacie časti. Tieto boli TS, m.p., opracované a ako už bolo spomenu-

té, boli osadené na pláži Počúvadlianskeho jazera za účelom kvalitnejšej rekreácie turistov počas LTS.

Gejza Volf, odd. PaSM MsÚ

S programom Erasmus+ za poznáním a gastronómiou Talianska

Súkromná hotelová akadémia uspela s projektom „Prírodné bohatstvo regiónu Hont na tanieri“ a vďaka programu Erasmus+ malo možnosť päť odborných vyučujúcich a vyučujúcich cudzieho jazyka zažiť a doslova ochutnať región Umbria v dňoch 5. – 13. augusta 2023.

Centrom stážového pobytu sa pre nás stalo Spoleto, stredoveké mestečko s ideálnou polohou na spoznávanie stredného Talianska, ktoré patrí k najväčším mestám Umbrie. Spoleto, ktoré hostí slávny medzinárodný festival hudby, umenia a predstavení Festival dei 2 Mondi (Festival dvoch svetov) nám pri prehliadke ponúklo nádherné miesta, napr. stredovekú pevnosť Rocca Albormoziana, trhové námestie Piazza del Mercato, či monumentálnu katedrálu Duomo na námestí Piazza del Duomo, ktorej pôvod siaha až do 12. storočia.

V rámci mesta sme spoznávali predovšetkým vybrané reštauračné zariadenia, a mali tak možnosť porovnať fungovanie služieb, degustovať typické lokálne výrobky, či zažiť pravé talianske raňajky v kafetériách. Počas ďalších dní sme absolvovali didaktic-

Pedagógovia za poznáním a gastronómiou FOTO ARCHÍV SHA

kú návštevu olivového mlyna a olivového hája Frantoio Filippi, ktorá nás mimoriadne obohatila o nové poznatky v oblasti procesu zberu a pozberovej úpravy olív, výroby olivového oleja - jeho lisovanie za studena, spojené aj s jeho degustáciou. Výrobný proces vína z jedinečnej odrody Sagrantino di Montefalco nás očaril priamo vo vinárskych závodoch Arnaldo Caprai, ktoré exportuje svoje vína po celom svete. Oboznámili sme sa s marketingom, manažmentom a riadením podniku, Job Shadowing priamo v praxi tak umožní neskôr našim študentom pripraviť sa na prácu someliéra. Počas lekcii varenia na tému „Typic-

ké menu regiónu Umbria“ sme spoločne pripravovali domáce cestoviny typické pre mesto Spoleto - Strangozzi al pomodoro a typický múčnik Crostata pod vedením šéfkuchára, do ktorých priprav zasvätime aj našich študentov a hostí školy.

Mestá Norcia a Castelluccio nám vďaka didaktickému vstupu ponúkli gastronómiu regiónu v praxi. Norcineria, tradícia výroby salámových výrobkov nás priviedla priamo k spracovaniu umbrijského bravčového a diviacieho mäsa v rôznych mäso-vých výrobkoch. Zdravé, prirodzené krmivo pre zvieratá, ako sú žalude, kukurica a obilie je základom tohto

priemyslu, a aj preto sú mäsiari z Norcie uznávaní ako najlepší vo svojom odbore a preslávili tieto výrobky po celom Taliansku.

Ďalší didaktický vstup do mestečka čokolády - Perugia nás preniesol do sveta čokoládových pralínok. Perugia, známa už z obdobia Etruskov, nás okrem pamätihodností oslovila výrobou čokoládových sladkostí, ktorej korene upriamujú pozornosť na známu cukrárku i módnou návrhárku Luisu Spagnoli, preslávenú sladkými bonbónmi s nugátovou plnkou s posekanými orieškami, na ktorých sa nachádza veľký lieskový orech a celé sú ponorené do horkej čokolády, tzv. Perudzský bozk (Bacio perugina).

Celodenná prehliadka Ríma, hlavného mesta Talianska, už len podčiarkla naše silné dojmy z tejto krajiny, kde sa snúbi bohatá história s tradíciou v oblasti gastronómie. Záverečné zhodnotenie programu a odovzdanie certifikátov bolo tou správnou bodkou na ceste za poznáním počas nášho stážového pobytu. Mozzarella, prosciutto, oleje, či vína sa neskôr stanú doprovodným zážitkom na gastronomických cestách našich študentov v tejto krajine, kde budú už čoskoro zbierať skúsenosti v rámci odbornej praxe.

SHA

Šťastné detstvo v materskej škole

Erasmus - projekt v Materskej škole1. mája 4, Banská Štiavnica

2022-1-SK01-KA122-SCH-000077340

Program: Erasmus+

Kľúčová akcia: Vzdelávacia mobilita jednotlivcov

Počas uplynulého školského roka v našej materskej škole prebiehal projekt v programe Erasmus+ s názvom Šťastné detstvo v materskej škole.

Cieľom projektu bolo zdokonaľiť svoje odborné kompetencie v oblastiach outdoorovej edukácie, kreatívnej oblasti výroby a využitia masiek a bábok v edukačnom procese, dramatizácii a hrania rolí s ohľadom na odbúvanie agresívneho správania, rozvoja empatie, citlivosti, prevencia šikany, ale aj uľahčenie adaptačného procesu deťom so špeciálnymi výchovno vzdelávacími potrebami. Projektových mobilít sa zúčastnili Mgr. Alexandra

Bóková, Mgr. Marianna Andacká, Aneta Bernátová a Kristína Zorvanová, v rôznych európskych krajinách. Získali nielen nové odborné vedomosti a inšpirácie pre vlastnú inováčnu prax, ale získali aj nové kontakty v rámci európskych materských škôl, ktoré chcú v budúcnosti rozvíjať v rámci ďalších spoluprác prostredníctvom projektov eTwinning. Vďaka zrealizovanému projektu sa podarilo vypracovať súbor outdoorových aktivít, ktoré sú pomôckou nielen pre zamestnancov našej materskej školy, ale bol distribuovaný aj do množstva iných MŠ na Slovensku a v Čechách, kde bude slúžiť ako inšpirácia pre ďalšie učiteľky, ktoré chcú tráviť efektívne s deťmi v prírode viac času.

Podarilo sa nám zrealizovať Deň bez áut, Deň jablka a množstvo tvorivých populudní s rodičmi. Zapojením sa do zeleninkového projektu sme pomohli deťom spoznať množstvo druhov zeleniny, s ktorou sa počas celého

školského roka skamarátili. Zdramatizovaním hry s environmentálnou tematikou: Poplach v lese, deti vystúpili pred svojich kamarátov nielen v našej materskej škole, ale pozvali aj

kamarátov s okolitých malých materských škôl, ktorým pripravili príjemný zážitok. Kolegyne, s možnosťou vycestovať, sa radi podelili o svoje nové poznatky a odovzdali ich aj kolegyňam, ktoré vycestovať z rôznych dôvodov nemohli. Kolektív sa tak posunul o krok dopredu v rámci veľmi dobrej spolupráce a podpory. V našej materskej škole tak ponúkame deťom a rodičom nové, moderné a inšpiratívne aktivity pre ich deti a tešíme sa z toho, s akou radosťou ich prijímajú. V novom školskom roku

nás čakajú ďalšie novinky, ktoré spríjemnia čas strávený v materskej škole nielen deťom, ale aj rodičom.

Alexandra Bóková
Riaditeľka MŠ

Príbeh značky Pleta

pokračuje Pracovným albumom!

Presnejšie je však konštatovanie o pokračovaní projektu Dokumentácie a prezentácie dejín textilného priemyslu v Banskej Štiavnici (projekt dokumentácie).

V roku 2019 Slovenské banské múzeum (SBM, múzeum) v spolupráci s firmou Svetro a bývalými a súčasnými zamestnancami banskoštiavnických textilných podnikov, pripravilo výstavu Príbeh značky Pleta, prezentujúcu históriu textilného priemyslu v Banskej Štiavnici. V tom istom roku, v rámci podujatí Mesta kultúry 2019 vznikol aj krátky dokumentárny film Ľudia Plety, v ktorom popri historickom obrazovom a filmovom materiáli, účinkujú bývalí zamestnanci podniku. Ďalším výstupom v projekte dokumentácie bola knižná publikácia sumarizujúca výsledky našej dovtedajšej práce, najmä akvizícií do zbierky múzea, vydaná v roku 2020.

V roku 2023 v spolupráci Slovenského banského múzea, Kultúrno-turistického centra Hájovňa a bývalých a súčasných zamestnancov banskoštiavnických textilných podnikov, vznikol tzv. Pracovný album k projektu dokumentácie a prezentácie dejín textilného priemyslu v Banskej Štiavnici (Pracovný album).

Ukážka „Pracovného albumu“ FOTO ARCHÍV SBM

niku – jeho bývalých zamestnancov:
- identifikovať osoby na fotografiách,
- zaznamenať spomienky na niekdajšie profesie a pracovné činnosti spojené s pletiarstvom a textilným priemyslom,
- zaznamenať spomienky na profesijný, ale aj rodinný život, ktoré boli často úzko spojené resp. ovplyvnené,
- zaznamenať spomienky na mimopracovné aktivity, počas existencie podniku Pleta.

Všetky naše doterajšie výstupy zamerané na podnik Pleta, spája aj to, že za ich úspechom je aktívna účasť miestnych obyvateľov, pamätníkov podniku. Už v roku 2019 viacerí bývalí zamestnanci poskytli spomienkové rozhovory na audiozáznam,

lostí zamestnancov a „života podniku“. Zodpovedanie základných otázok: Kto to bolo – Čo to bolo – Kde to bolo – Načo to bolo?, ale aj zásadnejších a pre naše poznanie mimoriadne dôležitých otázok: Prečo to tak bolo? Preto Vám budeme vďační, ak do albumu napíšete Vaše spomienky, postrehy, skúsenosti...

Jedinečný subjektívny pohľad pamätníkov, má potenciál poskytnúť nám novú ľudskú dimenziu do výskumu témy a doplniť štúdium faktov z archívnych dokumentov. Aj preto je dôležitá jeho realizácia. No aj z dôvodu už naznačeného neúprosne plynúceho času... Výsledkom „zberu dát“ by malo byť posunutie nášho poznania o podniku Pleta a v budúcnosti snáď aj ďalšia publikácia o podniku, jeho bývalých zamestnankyniach a zamestnancoch. Pracovný album, ako forma zberu dát, vznikol v spolupráci Slovenského banského múzea a kultúrno-turistického centra Hájovňa. Jeho vznik z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia – hlavný partner aktivít kultúrno-turistického centra Hájovňa. Fotografický materiál použitý v publikácii je zo zbierky Slovenského banského múzea.

Zároveň sa obraciame s výzvou na spoluprácu aj na zástupcov iných podnikov, ktoré v minulosti pôsobili v banskoštiavnickom regióne. Ide napríklad o Tabakovú továreň, alebo Okresný priemyselný podnik, ktorých bývalí zamestnanci sa donedávna organizovane stretávali. Systematická činnosť SBM pri dokumentácii textilného priemyslu v Banskej Štiavnici by ich mohla inšpirovať...

Daniel Harvan,
kurátor fondu Novšia história

Štiavnica v plameňoch

Pred pár mesiacmi sme všetci boli svedkami katastrofálnej udalosti, ktorá otriasla s mnohými štiavničankami. Pred očami nám zhorelo niekoľko budov na Trojičnom námestí. Nie je to však ani zďaleka prvýkrát, kedy mesto podľahlo živlu.

Samozrejme, štiavnické záznamy nie sú nekonečné a prvá potvrdená zmienka o požiari sa týka roku 1442. Vtedy k nám na následky komplikovaných mocenských sporov vtrhli levické vojská syna Petra Čecha, mesto vyplienili a následne vypálili. Okrem budov zhoreli aj archívne spisy. Dnes nám táto medzera v histórii značne sťažuje životy.

Horelo aj v roku 1526, na následok čoho boli v meste nastavené prvé protipožiarné pravidlá a na vstupných bránach umiestnené protipožiarné prostriedky. V tomto období si za tým vieme predstaviť drevené, prípadne železné hadice, nazývané prúdnice. Cez tie sa po ponorení do vedra stlačením nasala voda a následne bola vystreknutá na plameň. O protipožiarnu bezpečnosť kráľovských miest sa neskôr zaujímal aj syn Márie Terézie, Jozef II.

Bez väčšieho požiaru sme vydržali až do roku 1679, kedy do Štiavnice vtrhli kurucké vojská. Mesto bolo zas raz vyplienené a vypálené. Treba spomenúť, že síce sa Banská Štiavnica chváli faktom, že nás Turci nikdy nedobýli, v realite si nás ale podali asi všetci ostatní.

V roku 1746 zhorela väčšia časť mesta, najmä hlavná ulica.

O polstoročie neskôr, v roku 1806 sa odohral jeden z najväčších požiarov v našej mestskej histórii. Zhorelo až 85 domov, taktiež nemecký kostol a dominikánsky kláštor. Požiar sa dotkol aj budovy Kammerhofu a mnohých ďalších, ktoré museli byť následne prestavané. Spomína sa aj požiar v roku 1851, ktorý postihol Evanjelické lýceum. Zaujímavá je informácia, že v roku 1878 udrel blesk do Nového Zámku, čo znova spôsobilo požiar.

Banská Štiavnica, podobne ako celý svet, bola v 20. storočí sužovaná útrapami vojny. Situácia ale nebola kritická a paradoxne sa požiare v tomto období nevyskytli.

Je jednoznačné, že história sa opakuje a bude sa opakovať, kým sa z nej nepoučíme.

Barbora Murgačová

Fotografický album podniku Pleta FOTO ARCHÍV SBM

Foto – Pracovný album I. a II.

Jeho dva diely (niekoľko tisíc fotografií) sú tlačenou podobou časti zdigitalizovaného archívu fotografií z obdobia od 60. do konca 80. rokov 20. storočia, získaných múzeom počas výskumnej fázy projektu dokumentácie (v roku 2019). Naším cieľom je zapojenie pamätníkov pod-

čo bolo základom pre vznik databázy spomienok. S Vašou pomocou a s využitím Pracovného albumu by sme ju chceli rozšíriť o nové informácie. Zároveň máme stále možnosť (a aj spoločenskú zodpovednosť) pokúsiť sa o identifikáciu osôb, pracovných postupov, podnikových objektov, popri tom aj zvyk-

V Banskej Štiavnici bude festival

o potrebe citlivosti a susedského porozumenia

Na 8. ročníku festivalu kabaretného, pouličného a angažovaného umenia bude šesť slovenských premiér a novinka, putovné divadlo Human Caravana (V4+UA) o zblížovaní

Banská Štiavnica – V predposledný septembrový víkend sa v Banskej Štiavnici stretnú slovenskí a zahraniční umelci na medzinárodnom festivale kabaretného divadla a pouličného umenia Ampliόν. Leitmotívom ôsmeho ročníka je obnova citlivosti, tolerancie a vzájomného porozumenia medzi ľuďmi. Dramaturgovia z Ansámbľu nepravidelného divadla (AND) vnímajú, že spoločnosť hrubne, stráca empatiu a solidaritu s obeťami vojny, chudoby či inakosti. V súčasnej kríze hodnôt ponúkajú záchytný bod – kultúru a súčasné umenie ako vhodný nástroj na scitlivenie. Ideu porozumenia vyjadruje slogan: Byť citlivý je umenie! Starostlivo vybrané umelecké skupiny zo 7 krajín EU predvedú svoje cituplné programy v centre mesta a tiež v blízkom okolí cez víkend **22. – 24. septembra 2022.**

Návštevníci festivalu sa budú tešiť z dvoch výnimočných headlinrov. Prvým je poľský renomovaný a svetoznámy Teatr KTO z Krakova, ktorý festivalové publikum rozčítí univerzálnym príbehom ľudského života od narodenia až po smrť v nonverbálnom predstavení Arcadia. Druhý headliner, maďarská Firebirds company z Budapešti, rozžiari divákov svojím cirkusovým kabaretom Freak Fusion Confusion plným akrobacie, burlesky aj humoru.

Festival otvorí a entuziazmus do celého mesta prinesie 22-členný pochodujúci Orkest de Tegenwind, street brass band z holandského Utrechtu. Citový a zároveň veselý zážitok pre celú rodinu vytvorí mladá španielska akrobatka niMú v Jacuzzi, poeticko-cirkusovej show na lane. Španielske rytmy a temperament dovezie na festival aj vysoko senzibilná kapela MiraMundo z Barcelony, ktorá na koncerte zahrá jedinečnú world music do tancu. Svetoznáme šansóny a hity v podaní šarmantného dámskeho tria Cmorejová, Humeňanská, Baarová navodia sentimenty parížskych ka-

Svetoznámy Teatr KTO z Krakowa FOTO WACLAV PYZIK

viarni ako Bon-Bon trio. Rozmariný literárny kabaret s autorskými pesničkami Z Vytracena uvedie česká recesistická skupina Krvik Totr z Prahy, ktorá pridá aj melancholický after koncert skupiny Filtr. Magický bábkový kabaret mladej slovenskej performerky Katanari Kabinet oživa, bude hudobno-vizuálnou lahôdkou nielen pre deti. Pokračovať budú aj krčmové dišputy cyklu Art putika. V prvej, Smiech cez slzy, editor Denníka N Patrik Garaj vypovedá zo svojich pocitov a tvorby Valerija Kupku, prekladateľa ukrajinského spisovateľa Jurija Andruchovyča. V druhej, Icebreaking V4+UA, budú diskutovať tvorcovia medzinárodného divadelného projektu o zblížovaní a uskutoční sa aj premiéra reportážneho filmu ukrajinského režiséra Sashka Bramu o spolužití miestnych obyvateľov V4 s odídencami. Aktuálne spoločenské udalosti budú v programe Ako zachrániť demokraciu analyzovať komentári Marián Leško, Martin M. Šimečka a Matúš Kostolný, moderuje Monika Tódová.

Výrazným posunom Ampliόν Karavany, ktorá v minulých rokoch vyvážala festivalové produkcie na perifériu i do okolitých obcí, bude spoločná tvorba medzinárodného tímu umelcov z krajín V4 a Ukrajiny na trojdňovom workshope pred festivalom pod vedením Ansámbľu nepravidelného divadla (AND). Na základe výskumu, ktorý sa uskutočnil v Prahe, Budapešti, Banskej Štiavnici a Krakove, vznikne nová,

medzinárodná nonverbálna pouličná pochádzková inscenácia Human Caravana, ktorej prvú – work in progress verziu uvedú herci a performer z Poľska, Maďarska, Česka a Slovenska počas Festivalu Ampliόν v premiére a dvoch reprízach na periférii. Akcia je súčasťou medzinárodných projektov Icebreaking (IVF+CE).

AND o.i. uvedie aj bar kabaret noir Bohorovní o tých, čo sa cítia viac ako boh a tých, ktorí sa mu podobajú. Pripravil aj dva komponované programy: No soft, no fun – moderné umelecké prednesy ad hoc skupiny D'sensitive dženerejšn na tému scitlivenia, spojené hudobnou prechádzkou s Marcelou Cmorejovou. A tiež 5. ročník česko-slovenskej súťaže kabaretných skečov Sketch up, zábavný program nových talentov, ktorý moderuje herec Martin Toman, kabaretné pesničky zahrá Bon-Bon trio.

Festival Ampliόν sa uskutoční v dňoch **22. – 24. septembra 2023** na 12 scénach a pódiiach v centre Banskej Štiavnice. Počas troch dní rozčítí prítomné publikum 90 umelcov zo 7 krajín EU, ktorí v interiéroch aj exteriéroch mesta odohrajú až 25 produkcií. Festival uvedie 6 slovenských premiér zahraničných umelcov, zažiaria 2 výnimoční headliner i divákov obohatia 2 originálne diskusné formáty. V uliciach vytvoria atmosféru 3 vybraní buskeri a 1 špeciálny happening. Štyria laureáti si odnesú cenu Amplion Argentum za najinšpiratívnejšie diela. A žltá fiatka

Janka Mišíka z Kremnice bude opäť sprevádzať AmpliόνKaravanu, výjazdy umelcov z centra na perifériu a do okolitých obcí. Byť citlivým na Ampliόν sa oplatí!

Predpredaj vstupeniek je od 1. 9. 2023 na <https://gooout.net/sk/banska-stiavnica/festivaly/lezbkckzk/>.

Kompletné informácie a program sú na www.amplion.eu.

Festival Ampliόν – Nový kabaret & pouličné umenie® je medzinárodný multizánrový festival plný divadla, hudby, literatúry, pohybového aj výtvarného umenia. Koncom septembra vlieva energiu do ulíc okúzľujúcej Banskej Štiavnice, naplnia ju vybranými kúskami zo slovenského i svetového umenia. Festival z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a Medzinárodný výšehradský fond, ktorí sú súčasne hlavnými partnermi podujatia. Hlavnými mediálnymi partnermi sú Rádio Expres a Denník N. Ôsmy Festival Ampliόν sa uskutoční aj s finančnou podporou Európskej únie, Banskobystrického samosprávneho kraja, Fondu LITA a vďaka Zuzke s Peťom z Košíc.

Viac informácií:

Jana Mikitková,
datelinova@gmail.com,
0908 801 137
Ján Fakla, amplion@mail.telekom.sk,
0905 258 284
www.amplion.eu
<https://www.facebook.com/festivalamplion/>

Kladivko, železko a čakán,

symboly baníctva a archeologické doklady ťažby v minulosti

Kladivko, železko a čakán boli natolko neoddeliteľnými súčasťami baníckej práce, že sa samé o sebe stali jej symbolmi.

Tieto, na prvý pohľad jednoduché nástroje nechali v kolektívnej pamäti hlboký odkaz a napriek tomu, že pri dnešných technológiách sa v baniach nepoužívajú, stále sú pre nás symbolmi baníctva. Dôkazy o ich hojnom používaní máme, ako sa hovorí, „priamo pod nohami“. Pre archeológov sú to práve nálezy týchto nástrojov (a ďalších artefaktov), ktoré nám pomáhajú dokázať kedy sa na určitých miestach začalo ťažiť. Tak „ako šperky z farebných kovov, keramika či architektúra, aj tieto banícke nástroje prechádzali určitým vývojom, hoci veľmi pomalým. Vďaka ich univerzálnym tvarom, bola potreba niečo na nich meniť, zriedkavá. Pre archeológov sú významnou pomôckou pri ich datovaní práve sprievodné nálezy, hlavne keramického charakteru. Napriec mnohými krajinami sa ukazuje, že prvým baníckym nástrojom nebolo kladivko ani železko, ktoré sú v ikonografii často v popredí. Bol to čakán. Jeho predchodcov zaznamenávame už v mladšej dobe kamennej. Je však nutné podotknúť, že čakánmi neboli vždy len pracovné nástroje. Zaujímavým príkladom zo Slovenska je depot bronzových náleзов z obce Belá v Žilinskom kraji. Tu sa našla skupina zložito zhotovených čakánov. Archeológia sa v tomto prípade zhodli, že čakány očividne neslúžili ako pracovné náradie, ani ako zbraň. Tieto honosné predmety boli pravdepodobne akýmisi symbolom moci, rovnako ako neskôr bohato zdobené dôstojnícke palice. Medzi najznámejšie typy čakánov v dejinách patrili rímske nástroje typu dolabra. Tie sa týkali aj baníckej práce, v ktorej boli starovekí Rimania mimoriadne pokrokoví. Dolabra bola mimoriadne univerzálnym nástrojom, jedna strana násady slúžila ako čakán a druhá ako sekerka. Tento čakán bol však v prvom rade dôležitou súčasťou výbavy rímskych vojakov, hlavne pri stavaní opevnených vojenských táborov, no v extrémnych prípadoch mohol slúžiť taktiež ako improvizovaná zbraň. Čakány vo všeobecnosti zo-

Neoddeliteľné súčasti baníckej práce FOTO ARCHÍV AUTORA

stali najpoužívanejšími baníckymi nástrojmi až do obdobia vrcholného stredoveku. Práve v tomto období prichádza k veľkému rozšíreniu ťažby na území Slovenska a aj konkrétne v Štiavnických vrchoch. Neznamená to však, že sa ďalej vôbec nepoužívali. Ako si môžeme všimnúť na náleзоch „naše“ banícke čakány pretrvávali, pričom na jednej strane mali špic, no druhá strana bola tupá (tzv. obuch). Môžeme to považovať za univerzálne riešenie. Tupou stranou sa mohlo udierať po klíne, železku, a teda mohli v rámci potreby aj suplovať použitie kladivka. Podmienky ťažby sa s rozmachom hlbinného dobývania menili, a preto nastal prirodzený prechod od primárneho používania čakana ku primárnemu používaniu kladivka a železka. Kladivko a železko malo pri hlbinej ťažbe v porovnaní s čakanom určité výhody. Patrila medzi nich lepšia pohyblivosť a spratnosť, keďže kladivko a železko nevyžadujú pre prácu dlhú ruku a priestor pre manipuláciu, ako čakány. Ďalšou nespornou výhodou bolo, že v prípade kladivka a železka sa dali ľahšie vymeniť opotrebované nástroje priamo v podzemí. Bolo o mnoho jednoduchšie doniesť si so sebou do podzemia niekoľko klinov, železok, ako niekoľko čakánov. Táto dvojica nástrojov sa tým pádom stala v období stredoveku dominantnou a po veľmi dlhú dobu zastáva silnú pozíciu v baníckej ikonografii. Aj tu sa však z pohľadu archeológie ukazuje zaujímavosť. Väčšina ľudí, ktorá sa témou hlbšie nezaobrá, by si mohla myslieť, že kladivká a železka sa vysky-

tujú v zhruba rovnakom množstve keďže boli na prácu potrebné oboje, no opak je pravdou. Medzi archeologickými nálezmi veľmi výrazne prevyšujú železka nad kladivkami. Banícke železko, ktorého predchodcovia sa objavovali už v období staroveku v podobe jednoduchých klinov, je najčastejším archeologickým nálezom spojeným s baníctvom. Spočiatku malo podobu jednoduchého klinu bez násady, no v období vrcholného stredoveku sa na klinoch začali častejšie objavovať otvory na rukoväť. Dôvod bol zrejme praktický. Musíme si uvedomiť, že baníci robili v dávnej minulosti pri minimálnom osvetlení. Pri udieraní kladivkom po klíne, ktorý baník držal v ruke, mohlo dôjsť ľahko k úrazu. Pokiaľ bol klin na násade, bola hrozba, že by si baník, ako sa hovorí, „klepol po prstoch“, minimálna. Železok bolo vyrábaných podstatne viac, nakoľko sa baníkov pri rozbíjaní pevnej horniny pomerne rýchlo zatupili. Preto bolo výhodné aby si baník so sebou zobral do podzemia hneď niekoľko železok, ktoré mohol po zatupení obmieňať. Naproti tomu jedno kladivko mohol používať dlhodobo. Kladivká, vzhľadom na svoju univerzálnosť, mohli byť používané podľa potreby v baniach aj mimo nich, napríklad pri stavebných prácach. Aj vďaka tomu sa kladivko používané v bani nemusí nakoniec vôbec objaviť na archeologickom nálezisku v baníckom kontexte. V každom prípade majú kladivko, železko a čakán, zaslužené miesto medzi poprednými baníckymi symbolmi.

Tadeáš Macko

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že úradné hodiny počas prázdnin v kancelárii nie sú. Záujemcovia o relaxačný pobyt v Hokovciach **do 10.9.2023** sa môžu ešte prihlásiť na tel.č.: 0904 335 202. Cena je 255€ a je potrebné zaplatiť zálohu.

Výbor ZO SZTP

Ponuka

Základná škola Jozefa Kollára ponúka priestory jedálne na konanie spoločenských udalostí, osláv, večierok a pod. Kontakty: 0904 523 872, 0911 875 772.

ZŠ J. Kollára

Ponuka

Centrum voľného času v Banskej Štiavnici ponúka tanečné vystúpenia súboru Applause na zábavy, večierky, spoločenské akcie. V ponuke máme tance národné, moderné, ľudové a pod. Bližšie informácie v CVČ na č. t.: 0907 598 567.

J. Machilová

Súťaž 4 Tenoři

Výhercom sa stala **Lýdia Auxtová, BŠ**. Srdečne blahoželáme a prajeme príjemný kultúrny zážitok!

Vaša red. ŠN

Oznam

Mestská plaváreň- kúpele sa **od utorku 5.9.2023** otvára v nezmenených otváracích hodinách. Bližšie info: 045/6912724.

Denisa Slezáková,
vedúca plavárne

Oznam

Upozorňujeme našich prispievateľov, že príjem príspevkov a inzercie do každého čísla ŠN je vždy v nepárny pondelok **do 9.00 hod.** Ďakujeme za porozumenie!

red.

Majstrovstvá SR v Žiline

V sobotu 19.8.2023 sa na Vodnom diele Žilina a okolí, uskutočnili M-SR v šprint triatlone. Bol to už 25. ročník a opäť nesklamal úrovňou ani počtom štartujúcich. O 12.30 štartovali muži nad 40 r., kde pretekali R.Nemčok, ale aj V.Poprac. V kategórii 40-44 r. sa po rýchlej cyklistike (32 min.) a behu Rado Nemčok z KMT umiestnil na 3.mieste spomedzi 30 rovesníkov, časom 1:08:09. Je to po roku a 2 mesiacoch ďalšia medaila z MSR. Vlado vo svojej kat. dobehol na 6.mieste. O 16:00 štartovali muži do 40 r., kde pretekali T.Nemčok a F.Preiss z BŠ. Tomáš obsadil 11 miesto a Filip dokončil na slušnom 19. mieste v kategórii 35-39 r. Absolútnym majstrom SR sa stal P.Rojtáš z BA. Medzi ženami zvíťazila R.Gajdošová.

KMT BŠ

Súťaž s Amplión

Milí čitatelia!

Opäť sme pre Vás pripravili zaujímavú súťaž. Vašou úlohou bude správne odpovedať na súťažnú otázku a budete zaradení do žrebovania o vstupenky festivalu AMPLIÓN, ktorý sa uskutoční v dňoch 22. - 24.9. v B. Štiavnicí.

Súťažná otázka:

Kde na Festivale Amplión vystúpi 23.9.2023 maďarská akrobatická skupina Firebirds s cirkuovým kabaretom Freak Fusion Confusion?

1/ Na Starom zámku

2/ Na amfiteátri

3/ V Kultúrnom centre

Pomôcka:

<https://amplion.eu/program/>

Kupón

Správna odpoveď:

Meno a priezvisko:

Kontakt:

Správne odpovede posielajte s kupónom do 11.9. Výhercov uverejníme 14.9. v ŠN č.23/2023. Prajeme veľa šťastia!

Vaša red. ŠN

Flautokruhy 2023

V našom meste sa v júli tohto roka už po tretíkrát konal hudobný workshop Flautokruhy.

Stretli sa na ňom flautisti z celého Slovenska, aby sa spolu vzdelávali pod vedením francúzskych lektorov. Počas piatich dní nacvičili množstvo skladieb v štýle renesancie a baroka, ktoré odzneli na záverečnom koncerte v podmanivom priestore Kostola sv. Kataríny. O Flautokruhoch sme sa rozprávali s účastníkmi workshopu Ninou a Karolínou a organizátorkou Zuzanou Kovárovou Ladzianskou.

Ako vznikla myšlienka usporiadať workshop pre hráčov na zobcovú flautu?

Táto myšlienka vznikla ešte rok pred prvými Flautokruhmi, kedy som zavolať svoje žiačky do našej záhrady k mojim rodičom a chcela som, aby sme strávili spolu príjemný čas hraním, nacvičovaním repertoáru, ktorý sme na vyučovaní v ZUŠ nestihli dotrénovať. Ale zároveň to mal byť čas aj pre nás, aby nám bolo spolu dobre, aby sme sa spolu zahrali a strávili spolu pár pekných chvíľ. Uvedomila som si ale, že som veľmi limitovaná tými pár hlasmi, čo s mojimi žiačkami viem dať dokopy a nemôžem sa pustiť do nácviku zložitejších, väčších skladieb. Taktiež ma limitovala moja vlastná neznalosť v oblasti interpretácie starej hudby, preto som potrebovala niekoho, koho by som mohla pozorovať pri práci so skladbami a od neho sa učiť. Lebo, ako to povedal jeden z našich lektorov Philippe Ramin: „Hudba - to nie sú len noty na papieri. Každý hráč do nej vnáša svoju osobnosť...“ Ešte viac to platí o starej hudbe, kde sa veľa zdobilo a improvizovalo, ale aj táto tvorivá voľnosť mala svoje pravidlá. Preto som oslovila francúzskeho flautistu a pedagóga Robina Tromana - člena viacerých zoskupení starej hudby, ktorý predtým už niekoľkokrát v B. Štiavnicí vystupoval, a ktorého som poznala ako vynikajúceho interpreta v hre na zobcovú flautu - a on moje pozvanie prijal. Napísali sme projekt, podarilo sa nám získať grant z Fondu na podporu umenia, čo malo pre nás nielen finančný, ale aj psychologický efekt - bolo to pre nás potvrdením, že sme na dobrej ceste a že naša vízia toho, ako chceme tento kurz viesť a to čo chceme do

Koncert v Kostole sv. Kataríny FOTO ARCHÍV ZUŠ BŠ

oblasti kultúry a vzdelávania prinešť sa javí ako zmysluplná.

Ako workshop prebiehal tento rok? Kto boli vaši lektori?

Workshop má už ustálenú štruktúru, trvá 5 dní - začína v pondelok ráno a končí v piatok večer záverečným koncertom. Nácviky celého orchestra prebiehajú doobeda, poobede sa žiaci delia na menšie, komorné zoskupenia.

Pracujeme pod vedením francúzskych lektorov - tento rok to bol flautista Bertrand Blondet a čembalista Philippe Ramin. Pomocné lektorky Martina Cillerová a Anna Izakovičová majú za úlohu docvičovanie skladieb v menších skupinách, alebo individuálne so žiakmi, ktorí to potrebujú.

Nacvičiť koncertný program v tak krátkom čase je veľmi náročné, deti hrajú aj 5-6 hodín denne. Preto máme pre účastníkov pripravené oddychové aktivity, ktorých organizácie sa tento rok výborne zhostili moji kolegovia zo ZUŠ Andrea Haližeková, Ľudka Klimková, Gregor Zubeck a Tatiana Šusteková.

Kto sa môže na Flautokruhy prihlásiť?

Workshop je určený pre deti od 10 rokov, horná hranica je neobmedzená. Rozhodujúca je úroveň a vyspelosť hráča, keďže účastníci musia zvládnuť v krátkom čase nacvičiť pomerne náročný repertoár. Je však určený aj pre pedagógov, ktorí si chcú rozšíriť svoje vedomosti, alebo aj takých, ktorí pracujú s komornými súbormi a ktorí hľadajú nové inšpirácie a podnety pre svoju prax. Samozrejme sa môžu zúčastniť aj dospelí nadšenci a amatéri, ktorí ovládajú tento nástroj.

Dievčatá, vy ste sa zúčastni-

li všetkých troch ročníkov. Aký bol pre vás tento ročník flautokruhových?

Nina: Tento rok sa mi veľmi páčil náš koncert. Boli tam zaujímavé skladby, myslím že som si rozšírila moje poznatky o hudbe, naučila som sa veľa nových vecí a možno aj viac ako po minulé roky.

Karolína: Tento rok sa mi veľmi páčil. Hrali sme také nové typy skladieb. Boli sme rozdelení na chóry a boli sme rozmiestnení na rôznych miestach v kostole. Nikdy som predtým nič také nehrala, ani som nepočula, že by niečo takéto bolo, takže to bola pre mňa zaujímavá skúsenosť.

Ako sú organizátori spokojní s tým, ako dopadol 3.ročník?

Musím povedať, že považujem za zázrak, že flautokruhy tento rok vôbec boli, pretože sme sa museli vysporiadať s mnohými náročnými výzvami. Uvedomila som si, aký je život krehký a to čo je jeden deň pre nás samozrejme, na druhý deň už tu nemusí byť. Ale všetko nakoniec dopadlo výborne aj vďaka celému tímu, lektorom, mojim kolegom zo ZUŠ, zázemiu, ktoré nám ZUŠ poskytl, mojej pravej ruke Katke Gogovej. Obrovské Ďakujem patrí inštitúciám a organizáciám, ktoré nás podporili finančne a bez ktorých by Flautokruhy neboli, najmä Fondu na podporu umenia, Banskobystrickému samosprávnemu kraju, Mestu Banská Štiavnica, ZUŠ Róberta Tatára B. Bystrica, OZ Priateľia Banskostiavnickej ZUŠ, Francúzskeho inštitútu na Slovensku, aj všetkým, ktorí nás podporili inou formou.

Za rozhovor ďakujem

Michal Kríž

INFORMATÓRIUM MESTSKEJ KULTÚRY

Sobota 2.9. o 18:30 hod.

Oppenheimer

Historický, dráma, 180 min., MP:12, vstupné: 6€. Oppenheimer – príbeh muža, ktorý riskoval zničenie sveta, aby ho tým zachránil. Režisér Christopher Nolan prepožičal svoj rozprávačský talent životopisnému filmu o vynálezcovi atómovej bomby.

Nedeľa 3.9. o 16:00 hod.

Nedeľa 10.9. o 16:00 hod.

Bocian Riško 2

Animovaný, 84 min., MP, vstupné: 6€. Malý vrbáčik Riško stále žije so svojou rodinkou bocianov, ktorá ho vychovala. Tak ako každý rok sa chystajú prezimovať pri Veľkom jazere v severnej Afrike, a Riško sa teší, že tento rok po prvýkrát povedie celý bocianí krdeľ práve on. Lenže rada starších mu to nedovolí, čo odvážneho vrbáčika nahnevá a rozhodne sa letieť na vlastnú päsť. Dostane sa do ďalekého pustného mesta, kde stretne vrbáčicu Samiu a jej kamarátov, ktorých drží v zajatí chamtivý páv Zamanó. Jediny spôsob, ako ich môže zachrániť, je vyriešiť hádanku a nájsť Veľký Klenot, ktorý už Zamanó a jeho služobníci veľmi dlho hľadajú.

Nedeľa 3.9. o 18:30 hod.

Equalizér 3:

Posledná kapitola

Triler, akcia, krimi, 120 min., MP:15, vstupné: 6€. Odkedy sa Robert McCall vzdal života v elitnej špeciálnej jednotke, snaží sa odčiniť strašné veci, ktorých sa v minulosti dopustil, a nachádza zvláštnu útechu v službe spravodlivosti v mene utlačaných. Keď sa prekvapivo udomácní v južnom Taliansku, zistí, že jeho novým priateľom strpčujú život miestni zločineckí bossovia. Udalosti však naberú smrteľný spád a McCall vie, čo musí urobiť: stať sa ochrancom svojich priateľov a postaviť sa proti mafii.

Utorok 5.9. o 18:30 hod.

Zázračný aparát

Dokumentárny, 88 min., MP:12, vstupné: 6€. Fascinujúca koláž videí zachytáva ľudstvo posadené obrazom a prepletá preslávené virálne úryvky z našej kolektívnej vizuálnej pamäte, ktoré prenášajú diváka v čase, priestore a skúsenostiach. Táto audiovizuálna explózia nabáda k zmene pohľadu na seba i svet okolo nás. Pútavý a provokatívny film produkovaný Rubenom Östlundom (Štvorec, Trojuholník smútku) prináša množstvo otázok, napríklad ako ďaleko sme schopní zjsť pre najviac „lajkov“ a zhladnutí

Štvrtok 7.9. o 18:30 hod.

Sobota 9.9. o 18:30 hod.

Dve slová ako kľúč

Dráma, 100 min., MP:12, vstupné: 6€. Snímka Dve slová ako kľúč sleduje osudy rôznych ľudí na niekoľkých kontinentoch, ktoré sa postupne prelínajú a nakoniec sa spoja do jedného príbehu. Nakrúcanie prebiehalo po celom svete – okrem Českej republiky štáb natáčal aj vo Francúzsku, Dánsku, Indii, Himalájach,

Salamandrové dni 2023

Program:

5.9. – 9.9.2023 (utorok – sobota), 10:00-16:00 hod., Kammerhof-Dielnička, Kammerhofská 2

Haraburdy alebo bazár (ne)potrebných vecí

SBM ponúkne už 19. ročník tradičného podujatia s environmentálnou tematikou, zameraného na podporu znovupoužívania a recyklovania vecí, ale aj na získavanie predmetov do zbierkového fondu múzea.

7.9.2023 (štvrtok), 16:00 hod., Kammerhof (Sieň komorských grófov), Kammerhofská 2

Salamander v múzeu

Uvedenie publikácií Ikony socializmu? Každodenný život baníkov v Banskej Štiavnici medzi rokmi 1948 – 1989, Zborník SBM 1/2022. Tematické číslo: Úradnícke elity v uhorskom baníctve a hutníctve 16. až 19. storočia a Zborník SBM 2/2022. Tematické číslo venované baníctvu na Hornej Nitre.

7.9.2023 (štvrtok), 17:00 hod., Radnica, Radničné nám. 1

Príbehy tajchov

Vydajte sa s nami do krajiny tajchov, kde je každý tajch úplne iný a predsa podobný. Pomocou ilustrácií mladej umelkyne Terézii Tomkovej si predstavíme tajchy prostredníctvom jej tvorby. Vďaka fotografovi tajchov Slavomírovi Červeňovi uvidíme rozdiely jednotlivých tajchov vo fotografiách. Nie je tajch, ako tajch – aj o tom príde porozprávať Michal Červeň.

7.9.2023 (štvrtok), 18:00 hod., Kultúrne centrum, Kammerhofská 1

Slávnostný šachtág

Otvorenie baníckych slávností tradičným podujatím pre pozvaných hostí.

8.9.2023 (piatok), 9:00 hod., Gymnázium A. Kmeťa, Kolpašská 9

Valné zhromaždenie SBK

8.9.2023 (piatok), 9:00 – 16:00 hod., SBA, Radničné nám. 16

Pamiatky UNESCO Banskej Štiavnice a okolia v archívnych dokumentoch

Výstava historických artefaktov a pôsobnosti v priestoroch SBA.

8.9.2023 (piatok), 12:00 hod., Kostol sv. Kataríny, Radničné nám.

Slávnostné zasadnutie MsZ

Zasadnutie samosprávy spojené s odovzdávaním ocenení pre osobnosti, ktoré sa zaslúžili o rozvoj mesta.

Zasadnutie bude spojené s pripome-

nutím významnej historickej udalosti, 30. výročia zápisu Banskej Štiavnice do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

8.9.2023 (piatok), 14:00 hod., Kostol sv. Kataríny, Radničné nám.

Celoslovenské oslavy Dňa baníkov, hutníkov, geológov a naftárov

8.9.2023 (piatok), 15:30 – 22:30 hod., Námestie sv. Trojice

Salamandrové pódium

Hudobný program na námestí, vystúpi miestni interpreti a hostia. Súčasťou programu bude uvedenie nového projektu Štiavničian & Dodo Klimko Band s názvom Banícke spevy a koncert Fanfare Ciocarlia.

8.9.2023 (piatok), 19:00 hod.

Salamandrový sprievod

Tradičný vrchol programu. Salamandrový sprievod, plný veselých i vážnych postáv a obrazov sa zoradí na ul. Trate mládeže, aby sa neskôr pripojil za sprievod baníckych a hutníckych miest, spolkov a inštitúcií a spolu dorazili do centra mesta približne okolo 20:00 hod.

8.9 – 9.9.2023 (piatok – sobota), Námestie sv. Trojice

Salamandrový jarmok

Tradičný jarmok na námestí.

8.9 – 9.9.2023 (piatok 14:00 – 19:00, sobota 9:00 – 16:00), SPŠ S. Mikovíniho, Akademická 13

Burza minerálov

Tradičná burza minerálov, konajúca sa v historických priestoroch bývalej Baníckej a lesníckej akadémie.

9.9.2023 (sobota), 9:00, 12:00, 15:00 hod., Baňa Starovšechsvätých, Hodruša – Hámre

Prehliadka Bane Starovšechsvätých

Mimoriadna prehliadka banskej a geologickej expozície pre verejnosť.

9.9.2023 (sobota), 10:00 – 16:00 hod., Námestie sv. Trojice

Detský Salamander

Program pre deti. Okrem skvelých vystúpení sa dozvedia, prečo baníci v Salamandrovom sprievode nosia rôzne uniformy a na čo tieto uniformy slúžili.

9.9.2023 (sobota), 13:00 hod., Banské múzeum v prírode, J. K. Hella 12

Banské lokomotívy v Skanzene

Prednáška znalca technických a kultúrnych pamiatok historika Tomáša Haviara o banských lokomotívach.

Zmena programu vyhradená!

Zmena programu vyhradená!

Zmena programu vyhradená!

OKŠAMK

New Yorku, Japonsku či na indonézske ostrove Siberut. Na niekoľkých kontinentoch sa odohrávajú príbehy o vzťahu medzi rodičmi a deťmi, o osude a neznámych silách, ktoré riadia naše kroky. Japonský biznismen sa chce zmieriť s dcérou, ktorú v detstve opustil, a vydáva sa s ňou na cestu do Himalájí. Slobodná matka v Českej republike dostane záhadný list s dôležitým odkazom. Maliar a vyličený alkoholik stretáva krásnu ženu a získava nečakanú možnosť rodinného života. Spisovateľ vezme svojho priateľa s jeho vnútornými démonmi na cestu do indonézskej džungle. Kňaz v New Yorku sa musí vyrovnáť so zvláštnymi snami a starý muž čaká na odľahlom mieste kdesi na brehu Baltského mora na návštevu svojho syna.

Nedeľa 10.9. o 18:30 hod.

Nikdy nehovor nikdy

Romantický, komédia, 100 min., MP:12, vstupné: 6€. Nađu (Tereza Kostková) a Petra (Tomáš Maštáľ) stretávame v čase rozpadu ich manželstiev. Petrov vzťah s manželkou Lenkou (Lenka Krobotová) ochladol dlhým odlúčením kvôli jej práci na misiách v Afrike. Nadin manžel Viktor (Marek Majesky) sa pre zmenu opäť raz „zamíloval“ do mladšej ženy. Nevinná zrážka áut Nade a Petra má za následok, že začnú na seba narážať aj v bežnom živote.

Utorok 12.9. o 18:30 hod.

Na lodi Adamant

Dokumentárny, 109 min., MP:12, vstupné: 6€. Loď Adamant je denný stacionár. Unikátna bárka sa nachádza v srdci Paríža na rieke Seine a starajú sa v nej o osoby trpiace duševnými poruchami. Nicolas Philibert, jeden z najznámejších dokumentaristov súčasnosti, predstavuje priateľskú komunitu, netypickú najmä tým, že pacienti spoluutvárajú svoju starostlivosť. Ludia sú tu povzbudzovaní k výmene názorov, k účasti na umeleckých a kultúrnych aktivitách, a niektorí sa dokonca schádzajú, aby viedli účtovníctvo združenia. Muriel, François, Sébastien a Frédéric nie sú iba pacientmi, ale skutočnými ľuďmi, ktorí sú schopní premýšľať, cítiť, tvoriť a majú zmysel pre humor. Víťazný film z festivalu Berlinale je príbehom každodenných radostí a strastí v komornej atmosfére kajuty lode Adamant, boriaci zažitú predstavu o „šialenstve“.

Štvrtok 14.9. o 18:30 hod.

Moja tučná

grécka svadba 3

Komédia, 91 min., MP:12, vstupné: 6€. Hrdinovia legendárnej romantickej komédie o tom, aké ťažké je byť Grékom v Amerike, sa vracajú, aby vám ukázali, aké ťažké je byť Američanom v Grécku. Toula, spolu s celou rodinou cestuje do krajiny svojich predkov, aby splnila posledné želanie svojho otca.

Behaj lesmi aj tento rok rozbehajú Štiavnické vrchy!

Bežecká séria Behaj lesmi má za sebou 5 lokalít, na ktorých bolo dokopy 6002 bežcov.

Po historickom Devíne, malebných Čičmanoch, majestátnej Bachledovej doline, divokej Veľkej Fatre a romantických Topoľčiankach prichádzajú krásne Štiavnické vrchy! Bežecký deň štartuje už tradične detskými pretekmi, ktoré zastrešujú lekáreň Dr. Max. Na svoje si príde každý, kto vie stáť. Beží sa v šiestich kategóriách a začíname už na roku narodenia 2020 a mladší.

Pokračujeme charitatívnym behom JOJ Šport Run. Všetci bežci pobežia na pomoc neziskovej organizácii IPčko.sk a konkrétne ich nízkoprahového centru Káčko v Banskej Bystrici, ktoré slúži ako anonymná psychologická poradňa.

Nasleduje Lesnícka 13, ktorú zastrešujú Lesy Slovenskej republiky. Pre bežeckých nadšencov je na výber aj trasa dlhá 20 kilometrov. Súčasťou oboch trás sú nádherné prebehy popri kalvárii alebo popod vrch Beckov. Bežci si užijú aj výhľady na štiavnické tajchy.

Bežecký seriál Behaj lesmi je známy

Príhlás sa aj ty! FOTO ARCHÍV AUTORA

aj silnou ekologickou myšlienkou. Hlavným partnerom ekológie sú aj v tejto lokalite lekáreň Dr. Max, ktoré zaisťujú napríklad štartovné tašky rozložiteľné v horúcej vode. Veľmi dobre známu vecou medzi bežcami sú aj tzv. speedcupy, znovupoužiteľné občerstvovacie kelímky, ktoré majú všetci bežci vďaka lekárniam Dr. Max zadarmo. Medaile pre bežcov sú vyrobené z rozložiteľného bioplastu, ktorý má svoj základ v kukurici a obilovinách. Me-

daila je charakteristická pre každú lokalitu. Obsahuje vrstevnice daného miesta a bežci si tak odnesú na pamiatku mapu významnú pre každé miesto.

Diplomy sú z hubového mycélia, ktoré sa v prírode nielen rozloží, ale dokonca slúži ako hnojivo. Navyše aj tu platí, že za každého bežca vysadíme spoločne so zakladajúcim partnerom Lesmi Slovenskej republiky strom.

V Štiavnických vrchoch sa bežci

a ich doprovody môžu tešiť na autogramiádu slovenskej olympioničky, biatlonistky a ambasádorky Behaj lesmi Paulíny Bátovskej Fialkovej. Bežecký seriál Behaj lesmi sa rúti do svojho finále a v Štiavnických vrchoch uzavrie svoju sezónu. Verejnost sa môže tešiť na korunováciu Pána lesov a Pani lesov. Bežcom, ktorí zabehli všetkých 6 pretekov sa odovzdajú tituly Šestorákov. Registrovať sa môžete pohodlne a za zvýhodnenú cenu online na www.behajlesmi.sk.

Predbežný časový program:

09:00 Otvorenie areálu
10:15 Rozcvička pre deti
10:30 - 11:00 Štart detskej trate
11:15 Vyhlásenie detských pretekov
11:45 Rozcvička JOJ Šport Run
12:00 Štart JOJ Šport Run
12:45 Rozcvička 20km trať
13:00 Štart 20km
13:15 Rozcvička Lesnícka 13
13:30 Štart Lesnícka 13
16:00 Vyhlásenie hlavnej trate, nasleduje tombola
17:00 Limit pre dobehnutie
Zmena programu vyhradená!

**Radka Ivančová
Raul, s.r.o.**

Celoslovenské športové hry JDS v Košiciach

V dňoch 15.-17.8.2023 sa uskutočnili 23. celoslovenské športové hry seniorov JDS v Košiciach, kde sa stretlo z 9 krajov Slovenska 90 športovcov.

Slávnostného otvorenia sa zúčastnili exprezident Rudolf Schuster, predseda KSK Rastislav Trnka, zástupcovia samosprávy, predseda JDS Michal Kotian a predseda KO v Košiciach Ján Butala. Vo svojich príhovoroch vyzdvihli, aký dôležitý je aktívny pohyb pre zdravie seniorov, a preto je nevyhnuté dať podporu týmto seniorským aktivitám zo strany štátu a samosprávy.

Banskobystrické družstvo bolo zložené zo športovcov zo 6 rôznych organizácií:

1. Ladislav Golian Detva
2. Jozef Pribilina Brezno
3. Lubomír Šesták Štiavnické Bane
4. Jozef Frgelec Brezno
5. Mária Humená Žiar nad Hronom

6. Anna Volková Žiar nad Hronom
7. Eva Sedmáková Bzovík
8. Anna Drozdíková Detva
9. Eva Šestáková Štiavnické Bane
10. Oľga Hradecká Sliač

Naše športové družstvo za BBSK pod vedením predsedu KO JDS v B. Bystrici, Jána Hlaváča dosiahlo vynikajúci úspech, svoj titul celkového víťaza obhájilo s vysokým náskokom a získalo prvenstvo aj putovný pohár predsedu JDS.

Súťažilo sa v 7 športových disciplínach:

1. Beh
2. Hod granátom na cieľ
3. Kop do bránky cez prekážku
4. Šípky
5. Petang
6. Stolný tenis
7. Hod na basketbalový kôš

Okrem petangu družstvo získalo v každej disciplíne najmenej 2 medaily.

Celková bilancia 8 zlatých, 5 strieborných a 1 bronzová medaila je fantastický výsledok, ktorý nás

Športovci z JDS s trofejami FOTO ARCHÍV AUTORA

nielen teší, ale aj motivuje k dosiahnutiu ďalších cieľov.

Sme nesmierne šťastní, že máme taký výborný kolektív a spoločne sme dosiahli tento úspech vo far-

bách BBSK. Vďaka všetkým priaznivcom a naďalej nám zachovajte svoju priazeň a podporu.

**Eva Šestáková,
JDS ŠB**

Prinášame Vám rozhovor

s úspešným športovcom Igorom Gallayom

Štiavničan Igor Gallay študoval na Strednej športovej škole v Banskej Bystrici.

V súčasnosti študuje na UMB v Banskej Bystrici odbor trénerstvo a telesná výchova. Začínal v atletickom klube, kde trénoval vrhy guľou a diskom. Súťažne sa zúčastňoval súťaží od r. 2016. Na začiatku to boli súťaže ako Liga starších žiakov napr. Dubnica nad Váhom, Bratislava. Mimo SVK to bolo Halové medzinárodné stretnutie vo Viedni.

Aké si doteraz dosiahol výsledky?

Na majstrovstvách SVK ako dorastenec a starší žiak som dosiahol v kategórii hod kladivom a diskom 3. miesto. Na medzinárodnom stretnutí medzi 3 krajin SVK, ČR a Rakúsko som dosiahol 3. miesto. Ako junior som skončil strieborný na Halových majstrovstvách SVK. Z novších úspechov momentálne už v kategórii mužov to boli Univerzitné majstrovstvá SVK za UMB BB tam som skončil na 3. mieste.

Kde si začal trénovať?

Začínal som trénovať AK Danica Zvolen, pod trénerkou Danicou Sokolíkovou, ktorá ma k tomu športu priviedla. Postupom času som prešiel pod môjho súčasného trénera Josefa Paričku v Dukle BB. Momentálne skončila príprava pred Majstrovstvami mužov a žien v Banskej Bystrici,

v meste športu, kde som skončil na 4. mieste. Mojm najväčším cieľom je trénovať deti, aby dosahovali dobré výsledky.

Máš aj koníčky?

Okrem tohto športu- atletiky robím aj box nesúťažne. Cez leto sa venujem rybolovu na štiavnických tajchoch. Väčšinu môjho času trávim trénovaním mojich zverencov v atletickom klube pre deti UMB. Počas školského roku je to aj moja práca.

Čo ťa čaká v najbližšom období?

V najbližšom období ma čaká 3. kolo atletickej ligy, ktoré sa bude konať 2.9.2023 v Trnave. Potom bude nasledovať zimná prípravu na halových

a letnú sezónu. Momentálne trénujem v Banskej Štiavnici na atletickom štadióne a touto cestou by som chcel poďakovať za možnosť, že môžem aj na domácej pôde trénovať a zdokonaľovať sa. Zároveň chcem poďakovať aj futbalovým priaznivcom za ústretovosť, že môžem tu trénovať. Za posledné 2-3 roky vidím, že práve tento štadión priniesol rozvoj športu v Banskej Štiavnici.

Je atletika finančne náročná?

Atletika je náročnejšia z hľadiska prostredia, ktoré je potrebné pre realizáciu tréningu, ako z finančného. Najviac potrebné veci pre vrhača sú vrhačský kruh a pri najlepšom kletka.

Myslím si, že atletika je ideálnym športom pre deti a je to multidisciplinárne odvetvie športu. Chcel by som sa poďakovať hlavne rodine a priateľom, ktorí ma v tomto športe podporujú, mojim súčasným a bývalým trénerom, prof. Čilíkovi, ktorý mi dal možnosť trénovať a rozvíjať tento šport. Mojm cieľom nie je byť vrcholovým športovcom, ale hlavne rozvíjať talent detí a ich schopnosti. Momentálne robím aj tréningové plány pre športovcov, tak ak by bol záujem, som k dispozícii. Moje výsledky priaznivci môžu sledovať na www.atletika.sk vo výsledkoch či na Instagram.

Za rozhovor poďakoval a poprial veľa športových úspechov

Michal Kríž

Futbal

3. kolo, V. liga, skup. JUH
27.8.

FK Sitno Banská Štiavnica – ŠK Partizán Čierny Balog 4:2
3 body zostávajú doma
Po 3 bodovom zisku v Ďarmotách, vyradení Fiľakova v Slovaft cupe si v tomto náročnom zápasovom týždni naši chalani pripísali ďalší plný bodový zisk a súpera z Balo-
gor porazili 4:2. Za Sitno skórovali D. Budinský, M. Skučka a L. Tesák 2. Chalani, skvelá práca, vyhraj počas 7-ich dní všetky 3 zápasy. Sitno, do toho!

2. kolo, V. liga, skup. JUH
20.8.

FK Slovenské Ďarmoty – FK Sitno Banská Štiavnica 0:1
3 body pre FK Sitno
Zo Slovenských Ďarmot si odvážame do Štiavnice plný bodový zisk za víťazstvo 0:1. Ďakujeme našim chlapcom za predvedený výkon a brankárovi Jankovi Sekulovi za vychytenie penalty v poslednej minúte zápasu. Chalani, ďakujeme!

Slovaft cup

FK Sitno Banská Štiavnica – FTC Fiľakovo 1:0 (po penaltovom rozstrele)

Ďakujeme chalani za predvedený výkon, v ďalšom kole privítame KFC Komárno, pod vedením, pre mnohých chalánov z kabíny FK Sitno známeho trénera, Radvániho. Sitno, do toho!

Bavíme sa futbalom!

FK Sitno BŠ

Kyvadlová doprava- Dni sv. Huberta 2.-3.9.2023

B. Štiavnica - Sv. Anton

ODCHODY AUTOBUSOV	2.9.2023 (SOBOTA)												
BANSKÁ ŠTIAVNICA, križ. SVÄTÝ ANTON	6:25	9:00	10:05	10:45	11:30	12:20	13:00	14:10	15:00	15:35	16:10	17:00	18:40
SVÄTÝ ANTON BANSKÁ ŠTIAVNICA, križ.	9:31	10:10	10:41	11:01	12:00	13:31	13:45	14:30	15:30	16:30	17:20	17:43	-

ODCHODY AUTOBUSOV	3.9.2023 (NEDEĽA)												
BANSKÁ ŠTIAVNICA, križ. SVÄTÝ ANTON	6:25	8:00	9:30	10:45	12:20	15:35	18:40	-	-	-	-	-	-
SVÄTÝ ANTON BANSKÁ ŠTIAVNICA, križ.	8:20	9:31	10:10	11:01	13:31	17:43	-	-	-	-	-	-	-

reality

■ Na prenájom 2-izbový kompletne zariadený byt v centre mesta, tel.č.: 0903 255 677

práca

■ Realizujem stavebné tesárske a klam-piarske práce, tel.č.: 0903 549 052

■ Prijmeme čalúnika a montážnika, ihneď. Nástupný plat podľa skúseností a zručností, s možnosťou rastu. Sedačky, s.r.o., Tabaková 1, B. Štiavnica, kontakt: info@sedacky.com, tel.č.: 0903 405 900

Nenechajte si zhrdzaviť vaše auto!
Služi Vám vaše auto, ale váš podvozok je poškodený króziou od posypu?

Kontroly a údržby podvozkov (i pred STK)
Vyčistenie nečitateľného VIN čísla vozidla
Opravy a údržby motorových vozidiel.
Opravy skorodovaných častí zváraním a protikoróznym nástrekom - (gumoasfalt).
Zvámočnícka výroba i z nerez
Servisné a údržbárske práce po dohovore aj iné služby...

ARTEAM BS 0903 391 035

PRIESTOR

Chystáte
svadbu alebo

oslavu?

Ponúkame exkluzívne priestory
v **BANSKEJ ŠTIAVNICI** s kapacitou 70 ľudí
s možnosťou rozšírenia o svadobný stan.

Priestor s tanečným parketom a vlastnou kuchyňou.

Info 0902 903 290
Zabezpečuje sociálny podnik v meste Banská Štiavnica

ROZVOZ OBEDOV > 5€ menu > Objednávky do 9:00 a informácie **0949 00 59 59**

Ošetrovanie
a rez stromov

Arboristika

Rez živých plotov, výsadba stromov, výrub stromov, štiepkovanie a odvoz drevnej hmoty

0904 842 323 www.citytrees.sk

Sociálna – Senior

prepravná služba Banská Štiavnica
Pre seniorov a návštevníkov
nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku

0948 460 700

Pracovná doba:

Pondelok – Piatok 6:30 – 17:00

DNI SV. HUBERTA

Celoslovenské poľovnícke slávnosti
31. ročník
SVÄTÝ ANTON
2. - 3. 9. 2023

PRÍBEH
V BÁSNI UKRYTÝ

Hudobno - literárny večer

177. výročie vydania prvej zbierky

MARÍNA.

od Andreja Sládkoviča

21. 9. 2023 o 17:00

Evanjelický kostol

Radničné námestie

Banská Štiavnica

www.osvetaziar.sk

...žiadam si ale jednu z radosti,
pravda, tú najprvnejšie veľkosti,
v čase nezmenenom používať:
Radost' tú, večne do tvojich očí,
keď sa z nich radost' nadzemská točí,
s sladkým nadšením sa divat'."

Kurz spoločenských tančov pre dospelých,
aj individuálne hodiny (svadobná príprava)
Kurz pre mládež (venčekový kurz a ples)

Zápis na tanečné kurzy pre
deti a dospelých

Pod vedením diplomovanej trénerky a reprezentantky Slovenska
v tanečnom športe Mgr. Miroslavy Ondrejkovej

v Banskej Bystrici 8.9. o 17:00 v SZUŠ Star na J. Kráľa 3 (prízemie)
v Banskej Štiavnici 11.9. o 17:00 v CVČ na ZŠ Oriehová
v Podbrezovej 7.9. o 17:00 v kultúr. centre Klások
vo Zvolene 10.9. o 17:00 v obštin. centre OKO
v Stožku 10.9. o 18:00 v kultúr. dome

tanečný šport pre deti
Kurz latino ladies

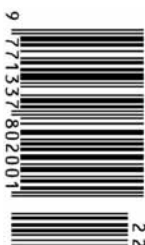
Tel. č. 0904 748 348
FB: Ardenza - tanečná škola Mgr. Miroslavy Ondrejkovej

AKCIA na 3 opakovania plošnej inzercie 25% zľava

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Dvojtyždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý druhý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 9:00
■ **redaktor:** Mgr. Michal Kríž ■ **redakčná rada:** Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Nikolajová, Mgr. Martin Ma-charik, Mgr. Lukáš Pellegrini, JUDr. Gejza Volf ■ **jazyková úprava:** Katarína Kissová ■ **sadzba a dizajn:** Mgr. Mária Sisková ■ **adresa redakcie:** Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofska 1, Banská Štiavnica, tel.: 045 6949652, 0918 688 850, e-mail: michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP do dňa 6.4.1994 ■ **vydavateľ:** Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ **evidenčné číslo:** EV 4429/11 ■ **ISSN 1337-8023** ■ **tlač:** Nikara, Krupina ■ **redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov!** Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho písomného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

© Redakcia Štiavnických novín

22